Geldrop-Mierlo

Raadsvoorstel

GM2021-111718

Onderwerp
Zienswijze op het concept werkprogramma 2021 van de Metropoolregio Eindhoven

Beslispunten
1. De bijgevoegde zienswijze vast te stellen;
2. De zienswijze aan het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio aan te bieden.

Inleiding
Met een brief van 12 november 2020 biedt het Dagelijks Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven het concept werkprogram ma 2021 met het verzoek om een zienswijze voor 2 februari 2021 in te dienen.

Wat willen we bereiken
Het doel is om een Werkprogramma 2021 te kunnen laten vaststellen, waarin rekening is gehouden met de uitkomsten van de discussies die gevoerd zijn bij het opstellen van het Samenwerkingsakkoord 2019-2022, het werkprogramma 2020 en de concept begroting 2021.

Argumenten

1.1 Het concept werkprogramma komt niet geheel tegemoet aan de verwachtingen
Bij het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 is door de raad aangegeven dat een verdere concretisering van de taken en de werkzaamheden van de Metropoolregio wenselijk is. Deze wens is ook geuit bij de zienswijze op het vorige Werkprogramma (2020).
De concreetheid van de taken en werkzaamheden van de Metropoolregio is ten opzichte van het verleden verbeterd. De resultaten worden per thema benoemd, maar ook dan blijft het in veel gevallen bij algemene beschrijvingen.
Dat maakt een koppeling met het benodigde aantal fte ook complex. Algemene termen zoals bijv. organiseren kennisuitwisseling, gecoördineerde en afgestemde inbreng, een gezamenlijk lobby laten zich moeilijk in benodigde fte's vast leggen. Voor onze gemeente is het uitgangspunt steeds geweest dat de kosten van de regionale samenwerkingen niet mogen stijgen. De uitgaven voor de Metropoolregio en het Stedelijk Gebied Eindhoven werden daarbij verbonden.
Opgemerkt wordt daarbij dat de resultaten van de samenwerking in het Stedelijk Gebied concreter en lokaal meer zichtbaar zijn, dan die van de samenwerking in de Metropoolregio.
De beschikbare middelen voor regionale samenwerking zijn, mede door de financiële positie van de gemeente beperkt. Onze voorkeur gaat daarom ook uit naar een besteding met concretere resultaten.

1.2 Het concept werkprogramma kan completer
Naast het opnemen van regionale opgaven en de uitwerkingen van de thema's zouden ook opgaven en acties kunnen worden opgenomen over dossiers als Gulbergen, Attero, het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven en over de uitwerking van verdergaande (regionale) samenwerking, efficiencymaatregelen en besluitvormingsprocessen.

Kanttekeningen
N.v.t.

Bijlagen:

- Concept zienswijze;
- Aanbiedingsbrief Werkprogramma 2021 MRE d.d. 12ovember 2020;
- Concept Werkprogramma 2021 MRE.

Geldrop,
12 januari 2021

N.J.H. Scheltens
Secretaries

J.C.J. van Bree
burgemeester

Metropoolregio Eindhoven
Postbus 985
5600 AZ EINDHOVEN

uw brief	100437-1751/TPU/HLE	*ons kenmerk*	
behandeld door	Gerard van Luijn	*Onderwerp*	Zienswijze Werkprogramma 2021 MRE
Geldrop	8 februari 2021		

Beste leden van het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven,

Op 13 november 2020 heeft uw Dagelijks Bestuur het concept Werkprogramma 2021 aan onze gemeenteraad aangeboden met het verzoek om een eventuele zienswijze over deze stukken vóór 2 februari in te dienen.

Zienswijze
Bij het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 is door de raad aangegeven dat een verdere concretisering van de taken en de werkzaamheden van de Metropoolregio wenselijk is. Deze wens is ook geuit bij de zienswijze op het vorige Werkprogramma (2020).
De concreetheid van de taken en werkzaamheden van de Metropoolregio is ten opzichte van het verleden verbeterd. De resultaten worden per thema benoemd, maar ook dan blijft het in veel gevallen bij algemene beschrijvingen.

Voor onze gemeente is het uitgangspunt steeds geweest dat de kosten van de regionale samenwerkingen niet mogen stijgen. De uitgaven voor de Metropoolregio en het Stedelijk Gebied Eindhoven werden daarbij verbonden.
Opgemerkt wordt daarbij dat de resultaten van de samenwerking in het Stedelijk Gebied concreter en lokaal meer zichtbaar zijn, dan die van de samenwerking in de Metropoolregio.
De beschikbare middelen voor regionale samenwerking zijn, mede door de financiële positie van de gemeente beperkt. Onze voorkeur gaat daarom ook uit naar een besteding met concretere resultaten.

De raad heeft bij de behandeling van uw Programmabegroting 2021 aangegeven dat het interessant is dat de vier gemeenschappelijke regelingen (MRE,GGD, ODZOB en VRBZO) in navolging van de synchronisatie van de P&C-cyclus en het harmoniseren van de financiële beleidsregels en verordeningen, een volgende stap willen maken.
We hebben begrepen dat inmiddels door de afzonderlijke organisaties voor de eigen organisatie is onderzocht of het gezamenlijk uitvoeren van bedrijfsvoeringstaken op het terrein van P&O, algemeen bestuurlijke zaken en inkoop leidt tot efficiencyvoordelen. In een bestuurlijk overleg tussen de 4 GR-en is o.a. geconcludeerd dat er geen toegevoegde waarde, kostenreductie en/of

efficiencywinst te behalen is in het anders organiseren van de bedrijfsvoering, dus ook in die van de Metropoolregio Eindhoven.

Het verbaast de raad dat de organisaties hun eigen efficiency in bedrijfsvoering beoordelen.
Wij stellen u voor dat een onafhankelijke deskundige de resultaten van de 4 onderzoeken toetst en met een definitief voorstel komt voor het eventueel anders organiseren van de bedrijfsvoering, dit ook om de schijn van subjectiviteit, vooringenomenheid te voorkomen. Dit is in lijn met het de opmerkingen van onze vertegenwoordiger, die hij in het AB van 16 december jl. daarover heeft gemaakt.

Het concept werkprogramma geeft inderdaad in hoofdlijnen de acties op de regionale opgaven, dit op de thema's vanuit de vier overleggen portefeuillehouders. De input is daarnaast ook besproken bij de Raadstafel21 en op de Metropoolconferentie.
We kunnen ons echter voorstellen dat in het werkprogramma, naast de regionale opgaven, ook acties worden opgenomen over dossiers als Gulbergen, Attero, het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven en over de uitwerking van verdergaande (regionale) samenwerking, efficiencymaatregelen en besluitvormingsprocessen.
Wij verzoek u daar in het volgende werkprogramma ook aandacht aan te schenken.

Daarnaast vraagt onze raad u om in de toekomst nog concretere beschrijvingen van de resultaten, de taken en werkzaamheden van uw organisatie in uw begrotingen en werkprogramma's op te nemen.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Geldrop-Mierlo,

secretaris,	burgemeester,
N.J.H. Scheltens	J. van Bree

Bijlagen: 0

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Metropoolregio Eindhoven
040 259 45 94
info@metropoolregioeindhoven.nl
www.metropoolregioeindhoven.nl

Bezoekadres
Raiffeisenstraat 18
5611 CH Eindhoven
Postadres
Postbus 985
5600 AZ EINDHOVEN

Aan de gemeenteraden van de Metropoolregio Eindhoven

uw kenmerk	uw brief van	ons kenmerk	datum
		100437-1751\TPU\HLE	12 november 2020

onderwerp
Aanbieding concept-werkprogramma 2021 Metropoolregio Eindhoven

e-mailadres
h.leijen@metropoolregioeindhoven.nl

Geachte gemeenteraden,

Middels deze brief bieden wij u het concept-werkprogramma 2021 voor zienswijzen aan. 2020 is en was een jaar wat door de coronacrisis een grote impact heeft op ieders dagelijks doen en laten. Desondanks is ook gebleken dat onze samenwerking, met het kenmerkende brainportprofiel wat in de afgelopen jaren is opgebouwd, ook een stootje kan hebben. In 2020 is er hard doorgewerkt en hebben we met elkaar ook mooie resultaten weten te bereiken. Bijvoorbeeld met de unanieme vaststelling in 21 gemeenteraden van het streefbeeld landelijk gebied en de concept-RES.

Ook in 2021 willen we op de 4 inhoudelijke en belangrijke thema's voor onze regio vast blijven houden aan de ingezette koers. Het is alweer het 3e jaar van ons Samenwerkingsakkoord. 2021 staat daarmee in het teken van resultaten behalen, enerzijds via het werkprogramma en de doorontwikkeling van het Samenwerkingsakkoord anderzijds via de regionale strategie. De ambitie van onze regio als samenhangend geheel en de thema's zijn uitdagend en complex. We wisten al dat door 'schouder aan schouder' samen te werken, we de uitdagingen van onze regio het beste op konden pakken. De coronacrisis heeft ons dit nog eens duidelijk gemaakt. Alleen samen kunnen we blijven werken aan het realiseren van de ambitie van onze regio, onder alle omstandigheden.

Dat doen we ook nu weer, zoals we dat in Brabant en binnen onze regio gewend zijn, door de handen uit de mouwen te steken en vooral werkenderwijs. Een goed voorbeeld daarvan is het besluit om middelen beschikbaar te stellen voor een gezamenlijke herstelaanpak tegen de gevolgen van het coronavirus, de herstelaanpak Breed Economisch Vestigingsklimaat.

Dit concept-werkprogramma 2021 geeft op hoofdlijnen de acties weer op onze regionale opgaven. De inhoud is ook deze keer weer tot stand gekomen vanuit de vier portefeuillehoudersoverleggen op de thema's onder leiding van de (vice-)voorzitters. De input is daarnaast besproken bij de Raadstafel21 en op de Metropoolconferentie. Daarmee is het concept-werkprogramma wat nu voorligt een product van uzelf als 21 samenwerkende gemeenten.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Met dit concept-werkprogramma geven we inzicht in wat we gaan doen, waarom we dit doen en wie waarvoor aan de lat staat. Op elk thema zijn de acties en beoogde resultaten voor 2021 benoemd.

Integraliteit en samenhang is een belangrijk onderdeel van ons werkprogramma. De ambitie is om elk jaar in het werkprogramma de mate van integraliteit en samenhang verder te ontwikkelen. In dit concept-werkprogramma treft u een overzicht van de verschillende acties die de inhoudelijke thema's in samenhang brengt.

Proces zienswijzen
In het samenwerkingsakkoord is afgesproken dat u als gemeenten aan de voorkant de inhoudelijke inbreng levert. De input van de afgelopen maanden is samengevat in bijgevoegd concept-werkprogramma 2021. Als afronding van dit intensieve proces vragen wij aan u om uw zienswijzen kenbaar te maken op dit concept. Mocht u daarvan gebruik maken dan ontvangen wij deze zienswijzen graag vóór 2 februari 2021. Deze zullen meegenomen worden bij de uiteindelijke besluitvorming door het Algemeen Bestuur op het definitieve werkprogramma 2021 op 24 februari 2021.

Tot slot
Onze gezamenlijke ambities voor de regio als één samenhangend geheel kunnen we alleen realiseren door vanuit de inhoud te blijven samenwerken. Juist nu met de coronacrisis vraagt dit van ons allen om met elkaar in verbinding te blijven staan, zowel als bestuurders maar zeker ook als raadsleden. Op die manier blijven we samenwerken aan onze gezamenlijke ambities voor een duurzame toekomst van onze regio tijdens en ook na het coronatijdperk.

Wij vernemen graag voor 2 februari uw zienswijze op het voorliggende concept-werkprogramma 2021.

Hoogachtend,

het Dagelijks Bestuur
van de Metropoolregio Eindhoven,

de vice-voorzitter,

mw. P.J.M.G. Blanksma.

de secretaris,

mw. drs. J. Wiggers.

CONCEPT WERKPROGRAMMA 2021

VERSIE, 9 NOVEMBER 2020

METROPOOL REGIO EINDHOVEN

1. UW WERKPROGRAMMA 2021

2020 is en was een jaar wat door de coronacrisis een grote impact heeft op ieders dagelijks doen en laten. Het coronavirus en de gevolgen daarvan zullen zijn sporen nalaten in onze samenleving. Desondanks is ook gebleken, dat door de wijze waarop de afgelopen jaren is gebouwd aan onze regio met een sterke focus op het versterken van het Brainportprofiel en de high tech maakindustrie, dat deze ook een stootje kan hebben. In 2020 is er hard doorgewerkt en hebben we met elkaar ook mooie resultaten weten te bereiken. Bijvoorbeeld met de unanieme vaststelling in 21 gemeenteraden van het streefbeeld landelijk gebied en de concept-RES. Ook in 2021 willen we op de 4 inhoudelijke en belangrijke thema's voor onze regio vast blijven houden aan de ingezette koers. Het is alweer het 3e jaar van ons samenwerkingsakkoord. 2021 staat daarmee in het teken van resultaten behalen, enerzijds via het werkprogramma en de doorontwikkeling van het samenwerkingsakkoord anderzijds via de regionale strategie. De ambitie van onze regio als samenhangend geheel en de thema's zijn uitdagend en complex. We wisten al dat door 'schouder aan schouder' samen te werken, we de uitdagingen van onze regio het beste op konden pakken. De coronacrisis heeft ons dit nog eens duidelijk gemaakt. Alleen samen kunnen we blijven werken aan het realiseren van de ambitie van onze regio, onder alle omstandigheden. Dat doen we ook nu weer, zoals we dat in Brabant en binnen onze regio gewend zijn, door de handen uit de mouwen te steken en vooral werkenderwijs. Een goed voorbeeld daarvan is het besluit om middelen beschikbaar te stellen voor een gezamenlijke herstelaanpak tegen de gevolgen van het coronavirus, de herstelaanpak Breed Economisch Vestigingsklimaat.

Dit werkprogramma 2021 geeft op hoofdlijnen de acties weer op onze regionale opgaven. In lijn met eerdere werkprogramma's is ook in dit werkprogramma niets inhoudelijks opgenomen over het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe). De inhoud van het werkprogramma 2021 is ook deze keer weer tot stand gekomen vanuit de vier portefeuillehoudersoverleggen op de 4 thema's onder leiding van de (vice-)voorzitters. De input is daarnaast besproken bij de Raadstafel21 en op de Metropoolconferentie. Daarmee is het (Concept-)werkprogramma wat nu voorligt een product van uzelf als 21 samenwerkende gemeenten.

Met dit werkprogramma geven we aan wat we gaan doen, waarom we dit doen en wie waarvoor aan de lat staat. Op elk thema zijn de acties en beoogde resultaten voor 2021 benoemd. Integraliteit en samenhang is een belangrijk onderdeel van ons werkprogramma. De ambitie is om elk jaar in het werkprogramma de mate van integraliteit en samenhang verder te ontwikkelen. In dit werkprogramma treft u een overzicht van de verschillende acties op de inhoudelijke thema's in samenhang brengt.

Tot slot

Onze gezamenlijke ambities voor de regio als één samenhangend geheel kunnen we alleen realiseren door vanuit de inhoud te blijven samenwerken. Juist nu met de coronacrisis vraagt dit van ons allen om met elkaar in verbinding te blijven staan, zowel als bestuurders maar zeker ook als raadsleden. Op die manier blijven we samenwerken aan onze gezamenlijke ambities voor een duurzame toekomst van onze regio tijdens en ook na het coronatijdperk.

Het Dagelijks Bestuur,

J. Jorritsma
E Blanksma
F van der Meijden
M. Kuijken
A. van Extel - van Katwijk
F. Kuppens
A. Maas
S. Steenbakkers

INHOUD

1 | Uw werkprogramma 2021 2

2 | Waar doen we het voor? 4

Missie 5
Succesvolle regio 5
Regio met sterke basis 5
Wat gaan we doen? 7

3 | De regionale opgaven en thema's 9

4 | THEMA: Economie 11

Inleiding, waarom doen we dit? 12
Welke gezamenlijke opgaven hebben we? 12
Waar staan we nu? 13

5 | THEMA: Mobiliteit 17

Inleiding, waarom doen we dit? 18
Welke gezamenlijke opgaven hebben we? 18
Waar staan we nu? 19

6 | THEMA: Energietransitie 24

Inleiding, waarom doen we dit? 25
Welke gezamenlijke opgaven hebben we? 25
Waar staan we nu? 26

7 | THEMA: Transitie landelijk gebied (TLG) 33

Inleiding, waarom doen we dit? 34
Welke gezamenlijke opgaven hebben we? 34
Waar staan we nu? 34

8 | THEMA: Samenwerking en Strategie 42

Inleiding, waarom doen we dit? 43
Welke gezamenlijke opgaven hebben we? 43
Waar staan we nu? 45
Hoe organiseren we dat? 47

9 | Organiseren inzet en middelen 49

Werkprogramma 2021 ten opzichte van primaire begroting 2021 51

2 | WAAR DOEN WE HET VOOR?

MISSIE

Het doel van onze samenwerking binnen de Metropoolregio Eindhoven is het handhaven en uitbouwen van het kenmerkende economische profiel van de regio, om op die manier het vestigings- en verblijfsklimaat voor onze inwoners en bedrijven te stimuleren. Het verbeteren van de leef-, verblijf- en werkomstandigheden van onze inwoners, bezoekers en bedrijven is daarbij de leidraad. Daarbinnen staat duurzaamheid centraal. Hoe succesvoller we in onze opdracht zijn, des te beter het is voor onze gemeenten, onze regio, ons land en de wereld daaromheen.

SUCCESVOLLE REGIO

De regio heeft met hard werken een uniek economisch profiel opgebouwd; Brainport Eindhoven is niet voor niets een economisch kerngebied van Nederland en hoort op een aantal deelterreinen zelfs bij de absolute wereldtop. De regio is één verweven systeem met een diversiteit aan elementen die elkaar versterken. Stad en landelijk gebied vullen elkaar aan en functioneren als een geheel. We spreken niet voor niets van een metropoolregio.

REGIO MET STERKE BASIS

Regio in ontwikkeling

Onze regio beschikt over de juiste factoren om de economische groei naar de toekomst verder uit te bouwen. Succesfactoren waarop wij blijven inzetten zijn clusterontwikkeling, human capital, kennisinfrastructuur en een sterke governance structuur. Als we kijken hoe de regio zich ondanks de crisis verhoud tot andere regio's dan stijgt de werkloosheid minder hard dan andere regio's. Een goede bereikbaarheid blijft ondanks de effecten van de coronacrisis een cruciale randvoorwaarde voor onze regio. Ontwikkelingen als de verdichting van de woningopgave, toenemend goederen- en reizigersvervoer in en tussen regio's, groei van werklocaties, maar anderzijds o.a. vergrijzing en een teruglopend voorzieningenniveau in rurale gebieden, zorgen ervoor dat de druk op nieuwe mobiliteitsoplossingen toeneemt.

We willen de welvaart in onze regio behouden en verder uitbouwen. Wij zijn in 2020 gestart met het zoeken van aansluiting bij het begrip Brede Welvaart, zoals dat nationaal ingang heeft gevonden en ook gekoppeld is aan de Regiodeals. In november 2020 komt vanuit het CBS de "regionale monitor Brede Welvaart" gereed. Deze bevat 40 indicatoren en biedt inzicht op gemeenteniveau, maar kan worden geaggregeerd tot regionaal niveau. Anticiperend hierop is aan de TUe en CBS gevraagd om een eerste analyse voor onze regio als totaal te maken. De uitkomsten zullen we in 2021 ook gebruiken via de regionale strategie als input bij de doorontwikkeling van het samenwerkingsakkoord richting 2022 e.v.
Ook in 2021 zoeken we voor de realisatie van ons samenwerkingsakoord nadrukkelijk de samenwerking en verbinding met onze mede-overheden de provincie, beide waterschappen en het Rijk. Het Ontwerp Nationale Omgevingsvisie en het daarbinnen beschreven instrument de omgevingsagenda, geeft ook richting aan een aantal opgaven en afspraken voor onze samenwerking in de Metropoolregio Eindhoven. De rol van onze samenwerking verbindt hier de bovenlokale ambities en opgaven en draagt zorg voor de gezamenlijke afstemming tussen de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant, de beide waterschappen en de provincie. Door samenwerking met het Rijk, provincie en waterschappen vergroten we de kans op het realiseren van onze ambities. In het Ontwerp Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is onze regio prominent aanwezig. Het Rijk formuleert opgaven met onze regio op het gebied van energietransitie en klimaatadaptatie, duurzaam economisch groeipotentieel, sterke en gezonde steden en regio's, optimale verbindingen, een prettige leefomgeving en een toekomstbestendige ontwikkeling van ons landelijk gebied. Deze opgaven zijn zichtbaar in ons stedelijk en landelijk gebied. We gebruiken het bestuurlijk netwerk om de betrokkenheid van het Rijk te bestendigen. Ook willen we in de regio het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden beter met elkaar verbinden en met het omringende agrarisch gebied. Er zijn in het kader van het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland afspraken gemaakt tussen het ministerie van LNV, IPO, VNG en Unie van Waterschappen.

Regionale uitdagingen vragen om focus

De Metropoolregio Eindhoven sluit aan bij de Brainport Meerjarenagenda. Door economische groei kunnen we onze huidige welvaartsontwikkeling op een duurzame wijze consolideren en uitbouwen. De Metropoolregio

Eindhoven heeft een reeks urgente opgaven om de economische en maatschappelijke doelen en ambities expliciet te ondersteunen. Binnen onze samenwerking focussen we ons daarom op de onderstaande thema's/opgaven.

Economie
Slagen we er niet in gezamenlijk te investeren in kennis, infrastructuur en aantrekkelijkheid, dan zal de internationale concurrentie ons overvleugelen en zullen onze talenten wegtrekken. Om dat te voorkomen wil de Metropoolregio Eindhoven de middelen blijven bieden, zowel via de bijdrage van de 21 gemeenten aan het regionaal Brainport programma, als rechtstreeks met de investering in economische ontwikkeling via ons regionaal Stimuleringsfonds. Daarnaast werken de gemeenten samen aan de versteviging van de basiseconomie in onze regio.

Mobiliteit
Verbeteren van een regionale, landelijke en internationale bereikbaarheid van de regio. Een onbereikbare regio heeft zijn weerslag op alle ontwikkelingen binnen de Brainportagenda. En omgekeerd: een optimale bereikbaarheid kan ook weer het vliegwiel zijn voor nieuwe ontwikkelingen. Daarom kiest de Metropoolregio Eindhoven in haar bereikbaarheidsagenda voor projecten die bijdragen aan het unieke economische profiel van het geheel; de mobiliteitsopgave heeft juist daarom hoge prioriteit.

Energietransitie
We gaan onze innovatiekracht als regio inzetten voor een structurele beschikbaarheid van duurzame energie. De energietransitie biedt veel kansen voor bedrijven en werkgelegenheid in de regio. We hebben een brede opgave voor de energietransitie: in 2050 moet de CO2-uitstoot met 95% gereduceerd zijn. Als tussenstap zullen we uiterlijk in 2030 49% minder CO2 uitstoten dan in 1990. Hierbij sluiten we aan bij het nationale Klimaatakkoord.

Transitie landelijk gebied
De transitie van ons landelijk gebied, en de opgaven die daarbij horen laten ook zien dat meer dan ergens anders in Nederland de kwaliteiten van stad en land elkaar in onze regio ontmoeten. Sterker nog, onze huidige economische successen komen voort uit de wijze waarop we vroeger vanuit de jaren '50 op arme zandgronden met hard werken vanuit een coöperatieve gedachte ons hebben opgewerkt tot de economische motor van Nederland van vandaag, zelfs in tijden van crisis. De kwaliteit van ons landelijk gebied is van groot belang voor het vestigingsklimaat in onze totale regio. Een essentiële ontwikkeling hierin is de transitie van de agrarische sector. Door een veranderend ondernemerschap en omgevingseisenpakket zal gezocht moeten worden naar nieuwe mogelijkheden voor economische dragers en voor het versterken van de ruimtelijke en ecologische kwaliteit van onze regio. De verwevenheid tussen stad en land is meer dan alleen onderlinge uitwisseling van opgaven zoals de energietransitie of stikstofreductie. Er wordt gekozen voor een benadering niet vanuit tegenstellingen maar vanuit complementariteit. Dit kan niet los staan van de high tech kracht van de regio. Een slimme transitie draagt niet alleen bij aan de leefbaarheid, maar ook aan het bijzondere economische profiel van de gehele regio.

Samenwerking en regionale strategie
Onze krachtige regio vraagt om een scherpe en duurzame regionale strategie. Met het samenwerkingsakkoord, wat begin 2019 is bekrachtigd door 21 gemeenten, is teruggegaan naar een basis waar gemeenten zich gezamenlijk aan hebben verbonden. Het akkoord biedt ook de basis voor een duurzame regionale samenwerking en afstemming op opgaven voor de lange termijn. Dat doen we door bovenlokale opgaven met elkaar te verkennen (via o.a. de brede welvaartsmonitor), te verbinden (via o.a. de poho's) en te agenderen (via o.a. de ontwikkeldagen). Vanuit de kracht van de autonome gemeenten en door bovenlokaal met elkaar af te stemmen kan er krachtig gehandeld worden op bovenregionale agenda's richting provincie en rijk. Dit alles om de ambitie van de regio, een economische topregio waar het goed werken, wonen en leven is voor iedereen, te kunnen blijven realiseren.

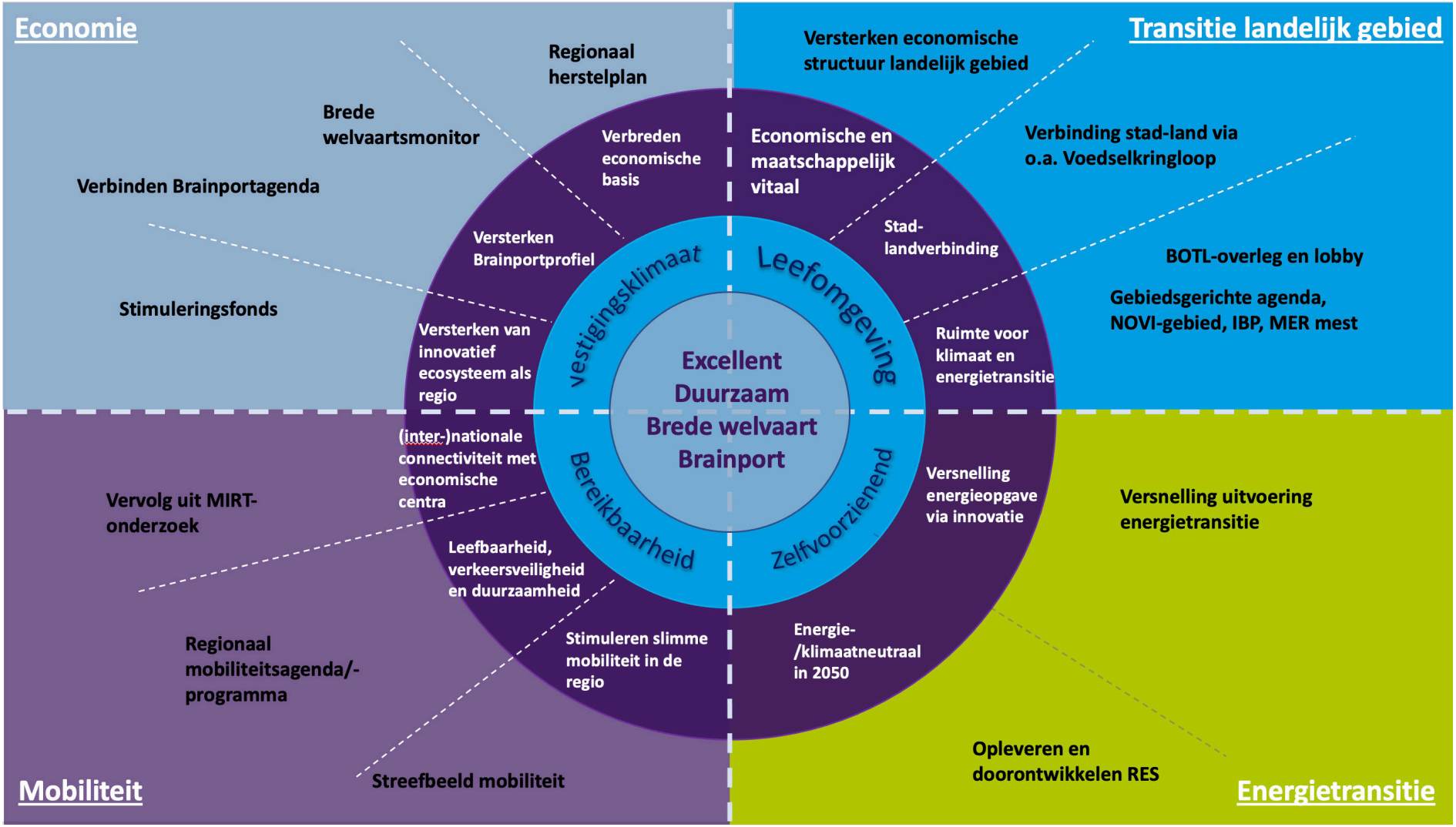
Deze thema's kennen onderlinge verbanden. Het is de uitdaging om deze verbanden ook daadwerkelijk goed voor ogen te houden. Daarvoor is een integraal overzicht op de volgende pagina weergegeven welke de verbanden in dit werkprogramma op hoofdlijnen visueel meer in samenhang brengt.

Het laatste thema in dit werkprogramma betreft "samenwerking". Dit thema omvat de wijze waarop we als samenwerkende gemeenten, vanuit ieders verantwoordelijkheid en met inbreng van ieders specifieke kwaliteiten naar vermogen, gezamenlijk de inhoudelijke opgaven oppakken. We investeren in de samenwerking op meerdere niveaus, van raadsleden via

de Raadstafel21 en bestuurders via de 4 portefeuillehoudersoverleggen tot de ambtelijke collega's in de organisaties van de 21 gemeenten die voor de inhoudelijke inbreng zorgen. Door inzet van ieders rol en elkaar daar op aan te spreken versterken we het eigenaarschap van de samenwerking.

WAT GAAN WE DOEN?

We werken samen op 4 thema's die een onderlinge samenhang hebben met elkaar.
In onderstaand overzicht is, op hoofdlijnen, aangegeven hoe de opgaven zich tot elkaar verhouden.

3 | DE REGIONALE OPGAVEN EN THEMA'S

DE REGIONALE OPGAVEN EN THEMA'S

ECONOMIE	MOBILITEIT	ENERGIETRANSITIE	TRANSITIE LANDELIJK GEBIED	SAMENWERKING EN STRATEGIE
Verbinden van gemeentelijke en subregionale economische agenda's met de Brainport-agenda	Verbinding Brainport met economische hoofdcentra (nationaal en internationaal)	Doorontwikkelen en opleveren RES	Streefbeeld landelijk gebied nader uitwerken en de activiteiten	Doorontwikkeling regionale samenwerking (actualiseren GR, coördinatie)
Bevorderen van kennis & innovatie via het stimuleringsfonds	Verbeteren bereikbaarheid en leefbaarheid in de regio, samen, slim en co-modaal	Versnellen van de energietransitie door het verbinden van partijen	Versterken van de verbinding tussen stad en landelijk gebied	Impactanalyse regionale brede welvaartsmonitor (bovenlokale effecten)
Versterken van de basis-economie; het signaleren en verkennen van mogelijke opkomende kansen en opgaven en het doen van voorstellen hoe deze op te pakken	Doorontwikkelen van het regionaal mobiliteitssysteem		Versterken Economische structuur, met name een nieuwe economische structuur in het buitengebied	Versterken bovenregionale positionering (o.a. via afstemming omgevingsagenda)
			Versterken Ruimtelijke en Ecologische kwaliteit, met aandacht voor bodemkwaliteit, circulaire landbouw en Natuurnetwerk	Proces doorontwikkeling samenwerkingsakkoord 2022 e.v. (incl. nieuwe thema's met bovenlokale effecten)

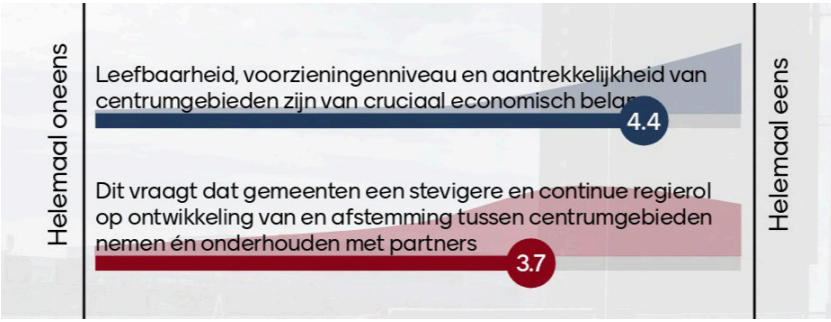

4 | THEMA ECONOMIE

INLEIDING, WAAROM DOEN WE DIT?

De regionale triple-helix heeft met de Brainport Meerjarenagenda een stevige koers neergelegd voor de (middel)lange termijn met focus op het innovatieve Brainport-ecosysteem. Deze koers blijkt vooralsnog ook voldoende duurzaam gelet op de economische gevolgen van het COVID-19 virus voor onze regio. Het is immers de innovatieve maakindustrie die in onze regio zorgt voor een multiplier in de brede economie. Dat onderscheidt ons van andere regio's. Met de in 2020 vastgestelde Brainport meerjarenagenda heeft de regio haar ambitie neergezet om de excellente high tech regio verder te versterken.
Binnen het thema economie wordt hier in het werkprogramma 2021 aansluiting bij gezocht. In navolging hierop zien we ook een rol voor de regio in de ontwikkeling van een meer excellent vestigingsklimaat dat in tred loopt met de Brainport ambitie. Dit vraagt ook om een blijvend goede verbinding met de andere thema's in MRE verband (mobiliteit, transitie landelijk gebied, energietransitie). Door een integrale aanpak over de thema's heen ontstaat een multiplier voor het vestigingsklimaat.

Onze economische samenwerking is erop gericht om een structurele bijdrage binnen Brainport te leveren. Dit doen we zowel financieel als inhoudelijk in Brainport. Financieel door het organiseren van de jaarlijkse bijdrage in de uitvoering van het jaarprogramma Brainport Development. Inhoudelijk door onze samenwerkingsthema's in MRE nadrukkelijk te verbinden aan de thema's in de Brainport agenda en gezamenlijk via het portefeuillehoudersoverleg met alle 21 gemeenten afstemming te organiseren met de bovenlokale economische agenda's van onze 21

Figuur 1, Uitkomst stellingen Metropoolconferentie 7 oktober 2020

gemeentes/subregio's. Door inzicht in ieders belangen en het gezamenlijk regionaal belang ontstaan ook nieuwe ontwikkelkansen.

Met het Stimuleringsfonds hebben we een strategisch en uitvoerend instrument om het innovatievermogen in het brede MKB aan te jagen en hiermee de ruggengraad van onze regionale economie blijvend te versterken. Hiervoor blijven we het fonds doorontwikkelen. Specifiek willen we de verbindende en stimulerende rol van gemeentes meer zichtbaar laten zijn. Ook willen we beter inzichtelijk maken wat de opbrengsten van het fonds zijn, niet alleen project specifiek, maar ook op macroniveau: wat is de regio er beter van geworden!.

Ook hebben we nadrukkelijk oog voor de brede basiseconomie die een stevige bijdrage levert aan een solide en duurzame economische structuur in onze regio. Hiertoe worden o.a. een aantal lopende trajecten in samenhang met de programmalijnen in de in 2020 vastgestelde regionale corona-Herstelaanpak verder verdiept. Specifiek hebben we hier binnen het thema basiseconomie aandacht voor de leefbaarheid, het voorzieningenniveau en aantrekkelijkheid van onze centrumgebieden. Dit vraagt een continue en stevige regie vanuit onze gemeentes op de ontwikkeling van en afstemming tussen centrumgebieden.

Daarnaast signaleren en verkennen we ook in 2021 mogelijk opkomende economische kansen en opgaven en komen met voorstellen hoe deze in ons regionaal samenwerkingslandschap op te pakken. We doen dat – waar relevant – nadrukkelijk in verbinding met de overige MRE-portefeuillehoudersoverleggen, om zo werk met werk te maken.

WELKE GEZAMENLIJKE OPGAVEN HEBBEN WE?

We hebben de volgende concrete hoofdopgaven:

- Verbinden van gemeentelijke en subregionale economische agenda's met de Brainportagenda.
- Bevorderen van kennis & innovatie.
- Versterken van de basiseconomie; het signaleren en verkennen van mogelijke opkomende kansen en opgaven en het doen van voorstellen hoe deze op te pakken.

WAAR STAAN WE NU?

Wat is er tot op heden al gerealiseerd en wat staat nog in de planning voor 2021 en 2022.
Hiermee wordt een volledige doorkijk op het samenwerkingsakkoord gegeven.

2019	2020	2021	2022
Aanpak om economische agenda's subregio's te verbinden met de Brainport Actieagenda	Instemming met Meerjaren-planning en Financiering Brainport Development 2021-2024	Nieuwe Brainport meerjaren-agenda verbinden op vastgestelde prioriteiten met bovenlokale agenda's	Brainport meerjarenagenda verbinden op vastgestelde prioriteiten met agenda's subregio's/gemeentes
Aanpak vergroten ambassadeurschap stimuleringsfonds (o.a. uitreiken cheques)	Ondersteunen van innovatieve samenwerkingsprojecten via Stimuleringsfonds, realisatie twee tenders	Uitvoering geven aan tenders Stimuleringfonds. Blijvende inzet op versterking ambassadeurschap	Uitvoering geven aan tenders Stimuleringfonds. Blijvende inzet op versterking ambassadeurschap
Werksessies en advies aan DB over focus en reikwijdte van het Stimuleringsfonds	Inhoudelijke bijdrage aan Regionaal fonds Start-Ups t.b.v. regionale corona steunmaatregelen	Uitvoering Herstelaanpak, bezien welke thema's langer termijn geborgd moeten worden in thema economische agenda/thema basiseconomie	Doorontwikkeling thema Basiseconomie, o.a. op basis van leerervaringen Herstelaanpak
Verkenningen aanpak basiseconomie	Instemming met uitvoering onderzoek monitor Brede Welvaart	Doorontwikkeling "Versterking Centrumgebieden"	
	Instemming aanpak en middelen Herstelaanpak Breed Economisch Vestigingsklimaat	Gezamenlijke aanpak economische dragers Landelijk Gebied vanuit thema TLG en Economie	
	Bijstelling verordening stimuleringsfonds		

Namens het portefeuillehoudersoverleg,

Stijn Steenbakkers
Voorzitter

Daan de Kort
Vice-voorzitter

Verbinden van gemeentelijke en subregionale economische agenda's met de Brainportagenda

WAT WILLEN WE BEREIKEN? (RESULTATEN)	PERIODE	DIT DOEN WE MET:
■ Stevige verbinding tussen Brainport agenda, stichting Brainport en 21 gemeenten. Specifiek inhoudelijk betreft dit de prioriteiten in de Brainport meerjarenagenda: technologie voor maatschappelijke vraagstukken, MKB-start en scale-up ondersteuning, investeren in voorzieningen en bereikbaarheid.	■ doorlopend proces het hele jaar	- Brainport Development - Contactambtenaren Economie - Poho economie - Procesmanagers MRE
■ Coördinatie subsidieverstrekking aan Brainport Development op basis van afspraken meerjaren-financiering Brainport Development 2021-2024.	■ Q1-2	
■ Gecoördineerde en afgestemde inbreng vanuit de 21 gemeenten in het jaarplan van Brainport.	■ Q 3-4	

WAT DOEN WE HIERVOOR?

Gemeenten

- Inhoudelijke input voor het jaarplan Brainport 2022.
- Pakken de afgesproken acties vanuit de Brainport Agenda op en koppelen terug over de voortgang in poho economie.

Metropoolregio Eindhoven

- Verbinden, afstemmen en ophalen input bij gemeenten en vertalen van de Brainport Agenda naar kansen en acties voor de gemeenten.
- Verbinden van de Brainport Agenda met het alle thema's in het samenwerkingsakkoord.
- Ophalen van input bij de 21 gemeenten voor het Jaarplan Brainport 2022 en verwerken tot gecoördineerde en regionaal afgestemde inbreng vanuit de gemeenten.
- Organiseren van de jaarlijkse subsidiebeschikking aan Brainport Development i.r.t. de afspraken meerjaren-financiering Brainport Development 2021-2024.

RICHTINGGEVENDE DOCUMENTEN

Samenwerkingsakkoord 2019-2022, Brainport Agenda, Herstelaanpak Breed Economisch Vestigingsklimaat, (Meer)jarenplan Brainport Development 2021-2024, subregionale economische agenda's.

ORGANISATIE VAN DE SAMENWERKING

- Afstemming over de Brainport Agenda vindt plaats in het projectteam Brainport Actieagenda. Afstemming over te nemen acties vanuit de Brainport Agenda in de subregio 's vindt plaats via ambtelijk coördinatoren en via het ambtelijk overleg economie. Afstemming over de andere Brainport gerelateerde activiteiten vindt plaats via het ambtelijk overleg economie en het portefeuillehoudersoverleg economie.
- De ingestelde taskforce Herstelaanpak bestaande uit vertegenwoordigers van portefeuillehouder economie in de 4 subregio's, centrumsteden en Brainport Development heeft vanuit haar coördinerende rol in de uitvoering van herstelaanpak ook een verbindende rol met de deze deelopdracht.

Bevorderen Kennis en Innovatie

WAT WILLEN WE BEREIKEN? (RESULTATEN)

- Versterking van brede economische ontwikkeling in de regio door het financieren van relevante, innovatieve samenwerkingsprojecten (Stimuleringsfonds) gericht op het regionaal MKB.

PERIODE

- twee tender periodes per jaar

DIT DOEN WE MET:

- Intemediaire partners
- Poho en contactambtenaren economie
- Triple Helix

WAT DOEN WE HIERVOOR?

Gemeenten

- Verbinden en inzet subregio/gemeenten op het fonds.
- Gemeenten stimuleren actief hun netwerk om relevante projecten in te dienen.

Metropoolregio Eindhoven

- Uitvoeren van de timuleringsregeling en organiseren twee tenders per jaar.
- Verbinden projecten met andere netwerken (Brainport, BOM, KOP/IPK, Innovatiehuis De Peel, Huis van de Brabantse Kempen) om slagingskans te vergroten.
- Blijvend monitoren en doorontwikkelen van het Stimuleringsfonds: afstemming en advisering hierover in het Poho.
- Voeren van de projectadministratie en financiële administratie.

RICHTINGGEVENDE DOCUMENTEN

Samenwerkingsakkoord 2019-2022, Verordening Stimuleringsfonds.

ORGANISATIE VAN DE SAMENWERKING

Een tripartiet samengestelde Adviesgroep beoordeelt de subsidieaanvragen op basis van de subsidieverordening en beleidsregel Stimuleringsfonds. Deze brengt advies uit aan het Dagelijks Bestuur, dat formeel een besluit neemt. Het portefeuillehoudersoverleg wordt periodiek geïnformeerd over de resultaten van het Stimuleringsfonds en adviseert het Dagelijks Bestuur over de strategische koers van het fonds.

Versterken basiseconomie

WAT WILLEN WE BEREIKEN? (RESULTATEN)	PERIODE	DIT DOEN WE MET:
Brede welvaart voor de Brainportregio, vertaald in een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor inwoners, bedrijven en kenniswerkers: ■ Verbreding van de economische basis van onze regio, versterkend aan de regionale Brainport Agenda. In het belang van het versterken hiervan inzetten op projecten die versnelling aanbrengen in de basiseconomie. ■ Op basis van de regionale corona-herstelaanpak (Breed Economisch Vestigingsklimaat) in overleg met poho economie bezien welke thema's langer termijn verbonden worden met de economische agenda van de regio. ■ Doorontwikkeling in het versterken van onze centrumgebieden, door inzet op een stevige en continue regierol vanuit onze gemeentes op de ontwikkeling van en afstemming tussen centrumgebieden. Verdere kennisontwikkeling door inzet van de Leergang Centrumgebieden. ■ Gezamenlijke aanpak Economische dragers Landelijk Gebied ontwikkelen vanuit poho TLG/ Economie. Verbindingen leggen op wederzijdse thema's zoals verblijfseconomie/leisure.	■ doorlopend ■ Q2-Q3 ■ Q1 ■ Q1-Q3	Gemeenten (bestuurders en ambtenaren Economie), provincie, Huis van de Brabantse Kempen, Innovatiehuis de Peel, Brainport Development, arbeidsmarktregio's

WAT DOEN WE HIERVOOR?

Gemeenten

- Samenwerken, kennis delen en elkaar inspireren, waaronder de Leergang Centrumgebieden.
- Signaleren van ontwikkelingen, agenderen voor regionale afstemming.

Metropoolregio Eindhoven

- Vertegenwoordiging en belangenbehartiging van de regio richting provincie en Rijk.
- Organiseren en faciliteren voor realisatie brede economische herstelplan.
- Organiseren cofinanciering.
- Samenbrengen van partners om initiatieven van de grond te laten komen en deze in gezamenlijkheid met de gemeenten te begeleiden.
- De triple helixpartners verbinden en informatie delen.

RICHTINGGEVENDE DOCUMENTEN

Samenwerkingsakkoord 2019-2022.

ORGANISATIE VAN DE SAMENWERKING

- Via de ambtelijke overleggen, portefeuillehouders Economie en het triple helix netwerk wordt informatie opgehaald en gedeeld en worden afspraken gemaakt over te ondernemen acties. In de bestuurlijke taskforce vindt voorbespreking plaats.

- Op actielijnen wordt via ambtelijke werkgroepen samengewerkt op realisatie.

- De ingestelde taskforce Herstelaanpak heeft vanuit haar coördinerende rol in de uitvoering van de herstelaanpak ook een verbindende rol met deze deelopdracht.

5 | THEMA MOBILITEIT

INLEIDING, WAAROM DOEN WE DIT?

Mobiliteit is de motor van de Brainportregio én van het dagelijkse leven in de regio. Mobiliteit maakt dat Brainport Eindhoven verbonden is met andere regio's, dat de delen verbonden zijn met elkaar en draagt bij aan de inspanningen van de regio voor verbetering van het economisch vestigingsklimaat, het realiseren van een aantrekkelijke, gezonde en klimaatbestendige woon- en leefomgeving, omgevingskwaliteit en energie-transitie.

Er is een schaalsprong ten aanzien van verstedelijking en bereikbaarheid nodig om ook in de toekomst de potentie van de regio te benutten. Duizenden nieuwe woningen worden gebouwd en bedrijventerreinen uitgebreid. Tegelijkertijd vraagt de regio om versterking van de identiteit en aantrekkelijkheid. Onderdeel hiervan is de verbinding van het landelijk gebied met een fijnmazig stedelijk netwerk.

Figuur 2, Uitkomst stellingen Metropoolconferentie 7 oktober 2020

We verwachten een toenemende mobiliteitsvraag die past bij onze ambitie en we willen zorgen voor een adequate bereikbaarheid, met daarbij de zorg voor een duurzame en gezonde leefomgeving voor alle inwoners, ondernemers en bezoekers van de regio. Bereikbaarheid kan daarbij het best worden gegarandeerd door de infrastructuur anders te gebruiken en door de ontwikkeling van nieuwe vervoerswijzen. Deze conclusie wordt breed onderschreven door wetenschap en politiek (Rli, 2018). Daarbij stellen in toenemende mate duurzaamheidsdoelen als broeikasgasemissies, leefomgevingskwaliteit en ruimtebeslag eisen aan mobiliteitsoplossingen.

In de meer verstedelijkte omgeving is de noodzaak van een mobiliteits-transitie vooral gelegen in het voorkomen van verstopping van het mobiliteitssysteem, leefbaarheid en duurzaamheid. Dit alleen al vraagt om veranderingen in de hele regio, omdat veel verplaatsingen, ook vanuit het landelijk gebied, in het stedelijk gebied een bestemming of herkomst hebben. Het meer rurale deel van de regio heeft daarnaast ook typische eigen opgaven, niet zozeer gericht op congestie in het gebied zelf, maar meer op inclusie en toegankelijkheid.

De mobiliteitsopgaven vragen om krachtenbundeling van de regio en provincie. In samenwerking en in samenhang zorgen we voor de regionale mobiliteit van nu en dragen we bij aan de ontwikkeling van het mobiliteitssysteem van de toekomst.

Corona heeft een flinke impact gehad op ons verplaatsingsgedrag. We zijn meer thuis gaan werken, wat voor minder drukte op de weg zorgt. Opvallend is dat we meer kiezen voor individueel vervoer in plaats van het OV. Vooral het fietsgebruik en de afgelegde kilometers op de fiets zijn flink toegenomen. Het autogebruik ligt nog lager dan voor de corona-crisis, maar de verkoop van tweedehandsauto's is flink toegenomen. Ondanks de corona-crisis is afgesproken om voor mobiliteit wel door te gaan op de ingeslagen weg. De ervaring van de vorige crisissen leert ons namelijk dat het verkeer na een dip altijd weer aantrekt en vervolgens doorgroeit. Deze crisis moet dus gebruikt worden om het veranderde gedrag vast te houden en te blijven ondersteunen.

WELKE GEZAMENLIJKE OPGAVEN HEBBEN WE?

Zoals ook in het werkprogramma 2020 is opgenomen, werken we in de Metropoolregio aan de volgende concrete hoofdopgaven:

- Verbinding Brainport met economische hoofdcentra (nationaal en internationaal).
- Verbeteren bereikbaarheid en leefbaarheid in de regio, samen, slim en co-modaal.
- Doorontwikkelen van het regionaal mobiliteitssysteem.

In 2020 hebben we samen met de provincie afgesproken om dit vorm te geven door in te zetten op de volgende vier strategielijnen:

- Een **robuust, betrouwbaar en voor iedereen beschikbaar mobiliteits-systeem bouwen** dat in staat is om de huidige en toekomstige mobiliteit te verwerken. Het netwerk bestaat uit verschillende netwerken die verknoopt worden om uitwisseling tussen de netwerken mogelijk te maken. Maatregelen die nu worden uitgevoerd betreffen méér dan het optimaliseren van het huidige mobiliteitssysteem, ze zijn gericht op de realisatie van het netwerk dat we voor het mobiliteitssysteem van de toekomst nodig hebben. Het mobiliteitssysteem geeft iedereen de mogelijkheden om zich te verplaatsen.
- Het stapsgewijs **realiseren van een slim en innovatief mobiliteits-systeem**. We gaan de bestaande infrastructuur, mede door het gebruik van data, slim en efficiënt gebruiken en investeren in pilots en opschaling van nieuwe mobiliteitsconcepten en structurele gedragsverandering.
- Het **duurzaam maken van mobiliteit.** We zorgen voor een mobiliteits-systeem dat schoon en stil is en mogelijkheden biedt voor een gezonde manier van verplaatsen. We stimuleren het gebruik van 'schone' vervoerswijzen en duurzame energie. In de leefomgeving werken we toe naar een situatie waarin geen overlast van het verkeer wordt ervaren.
- Het zo **veilig mogelijk maken van mobiliteit** voor de verkeersdeelnemers én de inwoners en bezoekers van de regio. In de Metropoolregio sluiten wij aan bij het streven van het Rijk en van de provincie Noord-Brabant naar 0 verkeersdoden.

Deze strategielijnen sluiten goed aan bij de Bereikbaarheidsagenda, met daarin de belangrijke kenmerkende elementen: Samen, Slim en Co-modaal en de opgaven zoals benoemd in het samenwerkingsakkoord Metropool-regio Eindhoven.

WAAR STAAN WE NU?

Wat is er tot op heden al gerealiseerd en wat staat nog in de planning voor 2021 en 2022.
Hiermee wordt een volledige doorkijk op het samenwerkingsakkoord gegeven.

2019 GEREALISEERD	2020 GEREALISEERD	2021 TE REALISEREN	2022 TE REALISEREN
Probleemanalyse Randweg A2 afgerond	MIRT onderzoek verstedelijking en Bereikbaarheid Brainport Eindhoven	Streefbeeld Mobiliteit	Actualisatie regionaal mobiliteitsprogramma
RUP 2020 vastgesteld	Structuurvisie A67 Leenderheide-Geldrop vastgesteld	Actualisatie regionale mobiliteitsagenda	Jaarverslag Bereikbaarheidsagenda 2021
	Rapport “A2 Weert-Eindhoven, Anders reizen” opgeleverd	Actualisatie regionaal mobiliteitsprogramma	Mogelijke vervolg acties naar aanleiding van resultaten MIRT-onderzoek
	Jaarverslag Bereikbaarheidsagenda 2019	Regionaal plan “duurzame energie ten behoeve van mobiliteit” in het kader van het klimaatakkoord	
	Regionale Mobiliteitsagenda met bijbehorende programma 2021 (ter vervanging van de RUP)	Regionaal fietsbeleid	
	Risicoanalyses verkeersveiligheid opgeleverd	Regionale organisatie opzetten en implementeren in het kader van de krachtenbundeling en uitvoering financiering Regionale Mobiliteitsagenda	
	Regionaal verkeersveiligheidsplan	Jaarverslag Bereikbaarheidsagenda 2020	
		Mogelijke vervolg acties naar aanleiding van resultaten MIRT onderzoek	

Namens het portefeuillehoudersoverleg,

Antoinette Maas
Voorzitter

Mathijs Kuijken
Vice-voorzitter

Verbinding Brainport met economische hoofdcentra (nationaal en internationaal)

WAT WILLEN WE BEREIKEN? (RESULTATEN)	PERIODE	DIT DOEN WE MET:
■ Belangen van de hele regio worden op het gebied van Mobiliteit door de wethouders zo goed mogelijk ingebracht bij projecten en programma's die een bijdrage kunnen leveren aan het realiseren van onze ambitie.	■ continu proces	- BrabantStad - Provincie - Brainport Development - Onderwijsinstellingen
■ Samen met bedrijven, onderwijs-en kennisinstellingen en andere organisaties onze regionale ambitie op het gebied van Mobiliteit realiseren.	■ continu proces	
■ Sterke regionale betrokkenheid van de 21 deelnemende gemeenten.	■ continu proces	

WAT DOEN WE HIERVOOR?

Gemeenten

■ Brengen regionaal standpunt in bij overleggen/ programma's/projecten die bijdragen aan de regionale ambitie.

Metropoolregio Eindhoven

■ Organiseren van afgestemde inbreng van betrokken partijen.
■ Zorgdragen voor 1 gezamenlijk beeld waardoor, gemeenten en regionale partners in Brainport regio worden gestimuleerd om actieve lobby te organiseren bij provincie en Rijk voor de regio.

Programmateam Bereikbaarheids-agenda Zuidoost Brabant

■ Vertegenwoordigen van de regio bij het programma SmartwayZ.NL.
■ Ondersteunen van de bestuurders die zitting hebben in de programmaraad van SmartwayZ.NL

RICHTINGGEVENDE DOCUMENTEN

Samenwerkingsakkoord 2019-2022
Bereikbaarheidsagenda
Brainport Duurzaam Slim Verbonden

ORGANISATIE VAN DE SAMENWERKING

- In de programmaraad van SmartWayZ.NI zit Antoinette Maas namens de Metropoolregio Eindhoven en Monique List namens de gemeente Eindhoven.
- In het bestuurlijk overleg van BrabantStad zitten Antoinette Maas (Helmond) en Monique List (Eindhoven).

Verbeteren bereikbaarheid en leefbaarheid in de regio, samen, slim en co-modaal

WAT WILLEN WE BEREIKEN? (RESULTATEN)	PERIODE	DIT DOEN WE MET:
■ Betere bereikbaarheid in de regio		
- Actualiseren regionaal fietsbeleid.	■ continu proces	- BrabantStad
- Regionaal beleid vrachtwagenvervoer.	■ Q3	- Provincie
■ De Bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant 2017-2030 blijft inspelen op ontwikkelingen.	■ Q3	- Brainport Development
■ Optimale benutting van de financieringsstromen vanuit Rijk en provincie voor het regionale mobiliteitssysteem, door:	■ continu proces	- Onderwijsinstellingen
- Actualiseren regionale mobiliteitsagenda.	■ Q4	
- Actualiseren regionaal mobiliteitsprogramma.	■ Q4	
■ Optimale inzet van de OV-concessie Zuidoost Brabant voor de bereikbaarheid van de regio.	■ continu proces	
■ Meer aandacht en inzet op verkeersveiligheid.	■ continu proces	

WAT DOEN WE HIERVOOR?

Gemeenten

- Zetten de OV-concessie optimaal in voor de bereikbaarheid van de regio, door business cases aan te leveren.
- Leveren inhoudelijke inbreng in het regionaal verkeerskundig team (RVT).
- Uitvoeren verkeersveiligheidsprojecten.

Metropoolregio Eindhoven

- Organiseren proces om bijdrage te kunnen ontvangen van de provincie (regionale mobiliteits-agenda en -programma).
- Organiseren proces voor gezamenlijke inzet verkeers-veiligheid. (Regionaal verkeersveiligheidsplan)
- Signaleren van kansen voor benutten van financieringsstromen vanuit het Rijk.
- Stimuleren van actieve lobby door BrabantStad (gemeenten en regionale partners) bij provincie en Rijk.
- Deelnemen aan Tactisch ontwikkelteam van de OV-concessie en organiseren van de input vanuit de 21 gemeenten (vanuit de GGA-coördinator).

Programmateam
Bereikbaarheidsagenda Zuidoost Brabant

- Inbrengen resultaten programmateam bereikbaar-heidsagenda in de bestuurlijke overleggen.
- Voeden van de landingsplaats Brainport Smart Mobility door het portefeuillehoudersoverleg met problemen en opgaven waarvoor een innovatieve oplossing mogelijk is (probleem zoekt innovatieve oplossing). Omgekeerd zoekt de landingsplaats Brainport Smart Mobility bij het portefeuillehouders-overleg naar problemen die passen bij nieuwe oplossingen (innovatieve oplossing zoekt probleem voor implementatie of development).
- Monitoren, rapporteren en actualiseren uitvoering van het Projectenboek.
- Bewaken van de voortgang en de adaptiviteit van de bereikbaarheidsagenda.
- Zorgen voor een inventief en betrouwbaar mobiliteitssysteem met bijbehorende opgaven en projecten.
- Voeren van actieve lobby voor de financiering.

RICHTINGGEVENDE DOCUMENTEN

Samenwerkingsakkoord 2019-2022,
Bereikbaarheidsagenda Brainport Duurzaam Slim Verbonden

ORGANISATIE VAN DE SAMENWERKING

- Stuurgroep Bereikbaar-heidsagenda bestaat uit Antoinette Maas (Helmond, voorzitter), Tonny Meulensteen (Laarbeek), Monique List (Eindhoven), Kees Marchal (Valkens-waard) en Wim van der Linden (Bladel), Ad van Beek (Oirschot).
- Ambassadeur verkeersveiligheid: Helm Verhees (gemeente Deurne). Hij vertegenwoordigt de regio bij provinciale overleggen op het gebied van verkeersveiligheid. Voorgedragen vanuit het portefeuillehouders-overleg.
- Tactisch ontwikkelteam zorgt voor optimale inzet van het busvervoer in de regio.
- Het RVT zorgt voor een optimale inzet van ons mobiliteitssysteem bij evenementen en calami-teiten, waardoor de weggebruiker zo min mogelijk overlast ervaart.

Doorontwikkelen van het regionaal mobiliteitssysteem

WAT WILLEN WE BEREIKEN? (RESULTATEN)	PERIODE	DIT DOEN WE MET:
■ Het gezamenlijk beeld op het regionaal mobiliteitssysteem doorontwikkelen (2030 en richting 2040). Dit in aansluiting op ruimtelijke visies vanuit de subregio's en de drie regionale thema's van de Metropoolregio Eindhoven. - Streefbeeld mobiliteit.	■ Q2	- BrabantStad - Provincie - Brainport Development - Onderwijsinstellingen
■ Het realiseren van een toekomstgericht en duurzaam mobiliteitssysteem. - Regionaal plan "Duurzame energie ten behoeve van mobiliteit" in het kader van het klimaatakkoord. - Regionale organisatie o.a. krachtenbundeling en uitvoering financiering Regionale Mobiliteitsagenda.	■ Q4 ■ Q4	

WAT DOEN WE HIERVOOR?

Gemeenten

- Brengen regionaal standpunt in bij overleggen/programma's/projecten die bijdragen aan de regionale ambitie.
- Leveren een inhoudelijke bijdrage aan de ontwikkeling van het toekomstgericht en duurzaam mobiliteitssysteem.
- Zorgen voor verbindingen met thema's die invloed hebben op het mobiliteitssysteem binnen de eigen gemeenten en subregio

Metropoolregio Eindhoven

- Inventariseren en delen trends en ontwikkelingen.
- Ontwerpen en organiseren proces om te komen tot een Streefbeeld mobiliteit.
- Coördineren van de mobiliteits-opgaven uit het klimaatakkoord en afstemmen met de RES van de Metropoolregio Eindhoven.
- Zorgen voor kennisdeling over het regionaal mobiliteitssysteem.

Programmateam Bereikbaarheidsagenda Zuidoost Brabant

- Zorgen ervoor dat projecten uit de Bereikbaarheidsagenda bijdragen aan het realiseren van het toekomstgericht en duurzaam mobiliteitssysteem.
- Signaleren ontwikkelingen die van invloed zijn op het mobiliteitssysteem en brengen deze in bij het proces.
- Leveren input van relevante strategische agenda's in de regio en de subregio's.

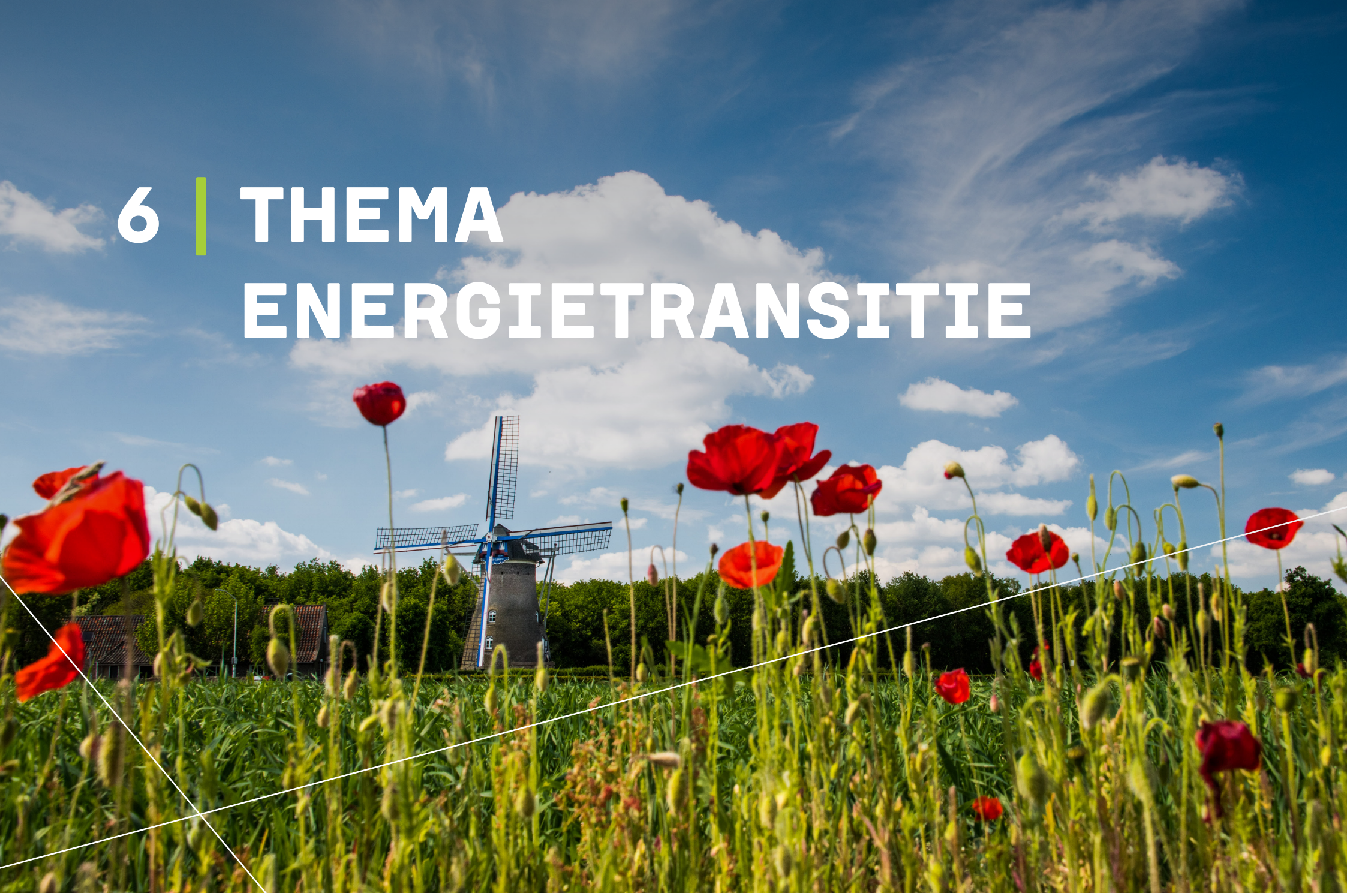
RICHTINGGEVENDE DOCUMENTEN

Samenwerkingsakkoord 2019-2022,
Bereikbaarheidsagenda Brainport Duurzaam Slim Verbonden

ORGANISATIE VAN DE SAMENWERKING

- Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit en de Stuurgroep Bereikbaarheidsagenda.
- Koploper mobiliteit en energietransitie: Vacant. Trekker van dit onderwerp en vertegenwoordiger bij regionale overleggen.

6 | THEMA ENERGIETRANSITIE

INLEIDING, WAAROM DOEN WE DIT?

De komende decennia moet een overstap plaats vinden naar een duurzame energievoorziening. Het belang in de energietransitie is meerledig: we hebben een betrouwbare energietoevoer nodig en moeten gelijktijdig onze energieconsumptie sterk verminderen om de maatschappij draaiende te houden. Daarnaast biedt de transitie zelf kansen voor bedrijven en nieuwe werkgelegenheid in de regio.

Op basis van de Klimaatwet moet in 2050 de CO2-uitstoot met 95% gereduceerd zijn en is het streven om in 2030 de uitstoot van CO2 met 49% te verminderen. De afspraken die we gemaakt hebben in het Samenwerkingsakkoord sluiten hierbij aan: "De regio wil koploper zijn in de energietransitie, met als einddoel om uiterlijk in 2050 klimaatneutraal te zijn. Als tussenstap zullen we uiterlijk in 2030 49% minder CO2 uitstoten dan in 1990." In het Klimaatakkoord wordt invulling gegeven aan de nationale doelen en afspraken. Afgesproken is om in 2030 in Nederland 49 terawattuur (TWh) op zee en 35 TWh duurzame elektriciteit op land op te wekken en de warmtevoorziening in de gebouwde omgeving te verduurzamen. Alle 30 regio's dragen hieraan bij en stellen hiervoor een Regionale Energiestrategie (RES) op. Elke twee jaar wordt de RES bijgesteld op basis van nieuwe inzichten, innovaties en ervaringen. Zo ontwikkelt de RES zich stapsgewijs.

Figuur 3, Uitkomst stellingen Metropoolconferentie 7 oktober 2020

Samenhang met andere thema's

We zien duidelijke koppelingen met de andere thema's die in dit werkprogramma worden opgepakt. De koppeling met transitie landelijk gebied ligt voor de hand, enkele voorbeelden daarvan zijn dat de RES input geeft voor bestuurlijke keuzes in onder meer omgevingsvisies en omgevingsplannen . Het thema heeft een plek in het regionaal Streefbeeld voor het landelijk gebied.

Ook is er een logisch verband tussen energietransitie en het thema economie. Zoals aangegeven werken we samen met Brainport Development om gemeenten te informeren over innovatieve producten en technologielijnen. Ook zijn we in gesprek met de arbeidsmarktregio's en Brainport Development om het thema arbeidsmarkt en energietransitie te agenderen.
Mobiliteit tot slot is niet als apart onderwerp in de RES benoemd. Extra aandacht vragen de maatregelen die buiten de klassieke scope van 'mobiliteit' vallen. Denk aan de aanpak van laadinfrastructuur, afspraken over alternatieve laad- en tankinfra (o.a. waterstof), het stimuleren van 'zero-emissie' binnen de invloedssfeer van de gemeente (bijvoorbeeld het eigen wagenpark) en het inzetten op de werkgeversaanpak. Hierbij worden met werkgevers afspraken gemaakt over het verplaatsingsgedrag van hun medewerkers. Deze punten worden meegenomen in de Regionale Mobiliteitsagenda en het bijbehorende Regionale Mobiliteitsprogramma, inclusief het opstellen van een regionaal plan 'Duurzame energie ten behoeve van mobiliteit'.

WELKE GEZAMENLIJKE OPGAVEN HEBBEN WE?

Binnen het thema energietransitie ligt de focus op het opleveren en vervolgens actualiseren van de RES. De gemeenten verankeren de RES in hun ruimtelijk beleid. Uiteindelijk doel van de regionale samenwerking binnen dit thema is te komen tot versnelling in de uitvoering van de energietransitie. Deze opgave gaan we aan met onze 21 gemeenten, 2 waterschappen, provincie, netbeheerder Enexis, samen met onze inwoners, bedrijven en kennisinstellingen.

1. Opleveren en doorontwikkelen van de RES

De RES geeft aan welke doelen we als samenwerkende overheden voor 2030 gaan realiseren op het gebied van grootschalige opwek van zon- en windenergie, de warmtetransitie en energiebesparing. Ook geeft de RES een eerste doorkijk naar 2050. We spreken tevens leidende principes af, zoals het lokaal terug laten vloeien van opbrengsten uit duurzame vormen van (grootschalige) energie opwekking.

De RES 1.0 moet op 1 juli 2021 zijn vastgesteld door de raden, provincie en waterschappen. Dit is een vervolgstap op de concept-RES.

- Voor het onderdeel **grootschalige opwek** van duurzame energie hebben we in de concept-RES een verkenning uitgevoerd om te komen tot zoek-gebieden. Vervolgonderzoek en goed overleg met betrokkenen moet uitwijzen welke locaties het meest geschikt zijn. Hiervoor doorlopen we een PlanMER-traject. Dit traject zal naar verwachting pas in april 2021 zijn afgerond. Hiermee ontstaat spanning met de deadlines van het Rijk voor inleveren van de RES 1.0. We spannen ons maximaal in om de planning te halen.

- Bij duurzame energieprojecten is l**okaal eigendom en financiële participatie** een belangrijk thema. Vanuit het RES-proces worden gemeenten ondersteund om (afgestemde) beleidskaders te ontwikkelen. Ook komt de vraag aan de orde hoe we omgaan met verdeling van lusten en lasten en hoe we participatie van burgers organiseren.

- Voor het onderdeel **besparing** stellen we in het kader van de RES energiebesparingsplannen op. Hierbij werken we samen met de verschillende stakeholders, zoals woningcorporaties, energiecoöperaties, VNO/NCW en Brainport Development.

- Ook de **warmtetransitie** is nog volop in beweging. In de RES 1.0 geven wij inzicht in de mogelijke wisselwerking tussen lokale warmtebronnen en de regionale bronnen en infrastructuren en welke scenario's voor warmtevoorziening er daarbij zijn. De uitwerking vindt plaats op lokaal niveau, in de gemeentelijke Transitievisies Warmte die uiterlijk eind 2021 gereed moeten zijn. Gemeenten maken op basis van deze Transitie-visies Warmte samen met hun partners uitvoeringsplannen, waarin de acties op buurt- en wijkniveau worden uitgewerkt.

2. Versnellen van de energietransitie door het verbinden van partijen

Door het versterken van de samenwerking tussen gemeenten en andere stakeholders willen we komen tot versnelling in de uitvoering van initiatieven. De samenwerking met de verschillende georganiseerde stakeholders, zoals de BMF, ZLTO, VNO/NCW, de BOM, TU/e, Fontys, Jong RES, de energiecoöperaties en de woningcorporaties in de regio, wordt verder geïntensiveerd. We werken samen met Brainport Development om gemeenten beter te informeren over innovatieve producten en technologielijnen. Doel is te komen tot versnelling van innovaties zoals opgenomen in de Brainport Actie Agenda en daarmee de doelen uit de RES dichterbij te brengen. Om te komen tot daadwerkelijke realisatie van initiatieven is het ook van belang dat gemaakte afspraken worden verankerd in het gemeentelijk (omgevings-)beleid.

WAAR STAAN WE NU?

In het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 zijn voor het thema Energietransitie de volgende acties/afspraken opgenomen:

- Als regio stellen we een Regionale Energie Strategie (RES) op. In de RES staat de energieopgave van een regio centraal. De RES bevat het energieverbruik en de CO2-uitstoot van de regio, het potentieel aan duurzame opwekking en de concrete plannen om vraag en aanbod bij elkaar te brengen.
- Ook spreken we randvoorwaarden af, zoals het lokaal herinvesteren van opbrengsten uit duurzame vormen van (grootschalige) energieopwekking (sociale innovatie).
- Er komt versnelling in de initiatieven rond drie gedefinieerde projecten voor productie van (grootschalige) duurzame energie, door:
  - partijen met elkaar te verbinden,
  - initiatieven te ondersteunen die
    a) uitrolbaar zijn en massa creëren en
    b) significant sterker worden dankzij een bijdrage van de regio.
- We wisselen kennis en kunde uit op vraagstukken als het omgaan met windenergie en grootschalige zonneparken, aardgasvrij krijgen van (nieuwbouw)wijken, maken van afspraken met woningcorporaties en het stimuleren van particulier/lokaal initiatief.

2019 GEREALISEERD	2021 GEREALISEERD	2022 TE REALISEREN	2022 TE REALISEREN
- Opzetten organisatie RES (Stuurgroep, Programmateam, werkgroepen), inclusief aanhaking stakeholders - Analyses op de thema's Besparing, Grootschalige opwek en Warmte. - Inrichten regionale GIS-tool - Communicatie en participatie, m.n. gericht op colleges van B&W, gemeenteraden en stakeholder.	- Analyses gereed - Concept-RES vastgesteld door de 21 gemeenten, provincie en 2 waterschappen - Concept-RES ingediend bij het Rijk. - Start planMER-traject	- Afronden planMER - Opleveren document RES 1.0 - Vaststelling RES 1.0 - RES 1.0 aanbieden aan het Rijk - Bestuurlijke keuzes voor zoekgebieden grootschalige duurzame energie - Doorontwikkeling RES	- Concretisering afspraken zoekgebieden - Doorontwikkeling naar RES 2.0
	- Verkenning modellen lokaal eigendom en participatie	Afspraken over werkwijze voor uitvoering van grootschalige energieprojecten, inclusief randvoorwaarden zoals: - Maximaal draagvlak creëren (inwoners breed betrekken en voorzien van alle relevante informatie) - Maximaal benutten van de revenuen (iedereen in de regio moet mee kunnen doen en meeprofiteren) - Maximaal lokaal eigendom realiseren	

>>>

2019 GEREALISEERD	2020 GEREALISEERD	2021 TE REALISEREN	2022 TE REALISEREN
- Vanuit regionale Taskforce energietransitie (met kennisinstellingen, bedrijfsleven en Brainport Development) initiatieven voorbereid zoals traject led-verlichting voor openbare verlichting	- Presentatie bij portefeuille-houders over product-innovaties en technologielijnen i.s.m. Brainport Development, met als doel versnelling te brengen, bijvoorbeeld doordat gemeenten als launching customer optreden - De taskforce energietransitie is overgegaan in regionaal stake-holdersoverleg, met maatschappelijke partners betrokken bij het RES-proces	- In het traject naar RES 1.0 gaan we sterker inzetten op de verbinding met alle stakeholders, ook op het gebied van innovatie. Hierin trekken we samen op met Brainport Development	- Vervolg afspraken met stakeholders
		- Verkenning varianten over samenwerking tussen gemeenten en stakeholders op de verschillende taken voortvloeiend uit de RES. - Organiseren bestuurlijke gesprek	- Faciliteren besluitvormings-proces over samenwerking op de verschillende taken voortvloeiend uit de RES
(Financiële) ondersteuning onderzoek en procesbegeleiding proces grootschalige zon en wind in de Kempen. Dit dient als voorbeeld voor het RES-proces	- Betrokken bij traject 'Energie-corridor A58' als voorbeeld voor duurzaamheidsmaat-regelen bij andere snelwegen - Financiële bijdrage aan onder-zoek/verkenning VNO/NCW naar verduurzaming bedrijven-terreinen en kennisuitwisseling - Financiering juridisch onder-zoek naar het vestigen van een voorkeursrecht gemeenten voor twee zoeklocaties - Verkenning alternatieven digitaal Energieloket	- Zorgen voor verbinding en lobby bij concrete initiatieven. De trekkersrol van projecten ligt bij de gemeenten	- Zorgen voor verbinding en lobby bij concrete initiatieven. De trekkersrol van projecten ligt bij de gemeenten

Doorlopend: kennisuitwisseling, in afstemming met de RES-werkgroepen Besparing, Grootschalige opwek, Warmte en Participatie & eigendom. Denk aan de organisatie van masterclasses, het (laten) opstellen van voorbeeld beleidsteksten en het delen van succesvolle aanpakken

Namens het portefeuillehoudersoverleg,

Frans Kuppens
Voorzitter

Rik Thijs
Vice-voorzitter

Stef Luijten
Vice-voorzitter

Opleveren en doorontwikkelen Regionale Energiestrategie (RES) - 1

WAT WILLEN WE BEREIKEN? (RESULTATEN)	PERIODE	DIT DOEN WE MET:
Een door alle 21 gemeenten, 2 waterschappen en provincie gedragen RES 1.0. Deze bestaat uit de volgende onderdelen: ■ Energiebesparingsplannen voor de doelgroepen wonen, bedrijven en maatschappelijk vastgoed. ■ Een verdere concretisering van de zoekgebieden, op basis van: - inhoudelijke onderbouwing van de zoekgebieden op basis van milieu-effecten (PlanMER) en meekoppelkansen (zoals nieuwe economische dragers, natuurontwikkeling en klimaatadaptatie); - doorrekening van de netinfrastructuur voor een overzicht van de verwachtte tijd, kosten en ruimtebeslag; - participatieproces (formeel en informeel). ■ Regionale Structuur Warmte, met een overzicht van regionale/inter-gemeentelijke warmtebronnen en infrastructuur. Met daarnaast inzicht in hoe vraag, aanbod en infrastructuur (bron en afnemer) gematched kunnen worden en welke scenario's voor warmtevoorziening er daarbij zijn. De Regionale Structuur Warmte geeft input voor de Transitievisies Warmte die de individuele gemeenten opstellen.	Q1: Teksten RES 1.0 gereed Q2: Besluitvorming over RES 1.0 Q3: RES 1.0 naar Rijk	- Provincie - 2 Waterschappen - Enexis - Alle betrokken stakeholders, zoals woningcorporaties, lokale energiecoöperaties, bedrijven, kennisinstellingen, terreinbeheerders/ eigenaren en maatschappelijke organisaties
Basisinformatie en handvaten voor gemeenten om tot (afgestemde) beleidskaders te komen voor financiële participatie/lokaal eigendom van grootschalige duurzame energieprojecten. Hier komt ook de vraag aan de orde hoe we omgaan met verdeling van lasten en lusten en hoe we participatie van burgers organiseren. Ook wordt onderzoek gedaan naar de voor- en nadelen en de wenselijkheid van een energiefonds en/of een (sub)regionale ontwikkelmaatschappij.	Q1/Q2.	- Lokale energiecoöperaties, landelijke articipatiecoalitie
Raadsleden, inwoners, belangenorganisaties, bedrijven en kennisinstellingen zijn betrokken via werkateliers, inloopbijeenkomsten, raadsbijeenkomsten en webinars. Via de MER-procedure is inspraak ook formeel geregeld.	Doorlopend	
Een eenduidig, actueel en toegankelijk overzicht van alle relevante data m.b.t. de energietransitie (GIS-tool).	Doorlopend	- ODZOB
Monitoring over de voortgang van de RES. Hierbij wordt aangesloten bij de monitoringstools die vanuit het Nationaal Programma RES en de provincie worden ontwikkeld en de data ondersteuning vanuit de ODZOB.	Q2/Q3	- ODZOB
Start doorontwikkeling RES naar RES 2.0 (wordt vervolgd in 2022).	Q3/Q4	- Nationaal Programma RES; Provincie; ODZOB

Opleveren en doorontwikkelen Regionale Energiestrategie (RES) - 2

WAT DOEN WE HIERVOOR?

Gemeenten

- Opleveren bouwstenen voor de RES via deelname aan thematische werkgroepen.
- Zorgen voor de verbinding tussen de regionale RES en lokaal beleid en uitvoering, inclusief het betrekken en aanhaken van de interne organisaties en gemeenteraden.
- Organiseren van het lokale gesprek met inwoners.

Metropoolregio Eindhoven

- Coördineren, organiseren en regisseren van het RES-proces, waaronder:
  - Zorgen voor verbinding met externe stakeholders.
  - Aansturing inhoudelijke externe adviseurs.
- Organisatie besteding landelijke middelen t.b.v. het proces van de RES (decentrale uitkering), inclusief projectadministratie, financiële administratie en verantwoording.
- Identificeren en borgen van kansen voor energietransitie in de thema's transitie landelijk gebied, mobiliteit en economie.
- Onderhouden en benutten netwerk met provincie, Rijk en Europa, onder andere door deel te nemen aan het bestuurlijke en ambtelijke Brabantbrede RES-overleg.

RICHTINGGEVENDE DOCUMENTEN

Samenwerkingsakkoord 2019-2022, Bereikbaarheidsagenda Brainport Duurzaam Slim Verbonden

ORGANISATIE VAN DE SAMENWERKING

- Ten behoeve van het RES-proces is een bestuurlijke stuurgroep ingericht, waarin de regiogemeenten, provincie, waterschappen en Enexis vertegenwoordigd zijn. De Stuurgroep RES is verantwoordelijk voor de totstandkoming van een RES 1.0 die het besluitvormingsproces kan doorlopen in colleges, raden, Gedeputeerde Staten en besturen van de waterschappen. De Stuurgroep bestaat uit voorzitter Frans Kuppens (Cranendonck), Stef Luijten (Bergeijk en tevens vice-voorzitter), Rik Thijs (Eindhoven en tevens vice-voorzitter), Guido Schoolmeesters (Someren), Toon Bosmans (Heeze-Leende), Rob van Otterdijk (Geldrop Mierlo), Antoinette Maas (Helmond), Eric de Bie (provincie Noord-Brabant), Martijn Tholen (Waterschap de Dommel) en Ton Schuurmans (Enexis). De leden van de Stuurgroep RES vervullen een schakelfunctie naar de eigen subregio c.q. organisatie. De verbinding met alle gemeenten vindt plaats via het portefeuille-houdersoverleg energietransitie.
- De Stuurgroep stuurt een Programmateam RES aan, waarin dezelfde partijen ambtelijk zijn vertegenwoordigd. In de thematische/inhoudelijke werkgroepen werken de gemeenten, provincie, Enexis, waterschappen en ODZOB samen aan de bouwstenen voor de RES. Periodiek vindt er overleg plaats met de georganiseerde stakeholders. Stakeholders en inwoners worden daarnaast betrokken via de werkateliers en inloopbijeenkomsten.
- Na indienen van de RES 1.0 bij het Rijk zal worden bezien welke vorm van organisatie nodig is in de vervolgfase.

Versnellen van de energietransitie door het verbinden van partijen - 1

WAT WILLEN WE BEREIKEN? (RESULTATEN)	PERIODE	DIT DOEN WE MET:
Afgestemde agenda's tussen de 21 gemeenten, provincie en de 2 waterschappen op het terrein van de RES/energietransitie.	Doorlopend	- Provincie en waterschappen
Optimale behartiging van de belangen van gemeenten en stakeholders op het terrein van energietransitie (bij provincie, Rijk en Europa). Lobby voor financiering en ruimte in wet en regelgeving. Zorgen voor verbindingen met en tussen gemeenten bij subsidies die een bijdrage kunnen bieden aan de realisering van de RES/energietransitie of inno-vaties.	Doorlopend	- Brainport Development, waterschappen, provincie
Kennisniveau van gemeenten op het terrein van energietransitie op hoger niveau, door middel van het organiseren van masterclasses en thema-bijeenkomsten. Hierbij hoort ook de ondersteuning van gemeenten bij de verankering van de RES in het eigen omgevingsbeleid.	Doorlopend	- Externe expertise, incl. nationale Expertpool RES
Verkenning van de gewenste samenwerking tussen gemeenten op thema's voortvloeiend uit de RES en varianten van een uitvoeringsentiteit. De verantwoordelijkheid voor de uit-voering ligt bij de gemeenten zelf. Op basis van deze verkenning het organiseren van het bestuurlijke gesprek hierover.	Q1-4	
Verbinding gelegd tussen innovatieve pilots en gemeenten i.s.m. Brainport Development. Om daarmee de in de Brainport Actieagenda opgenomen innovaties te versnellen en het realiseren van de doelen van de RES dichterbij te brengen. Gemeenten kunnen bijvoor-beeld als launching customer optreden bij de uitrol van innovatieproducten, zoals lichtgewicht zonnepanelen of dakinstallaties, die zowel zonne- en wind-energie opwekken. Een ander voorbeeld is de gemeentelijke samen-werking met Rijkswaterstaat om te komen tot energie-innovaties bij de A58.	Doorlopend	- Brainport Development, TU/e/Differ, Rijkswaterstaat, bedrijven
Deelname aan het onderzoeksproject MARET/EXPLORE. Het project is gericht op de sociale organisatie van ons energiesysteem. De centrale vraag in dit onderzoek is hoe je governance en participatie zo goed mogelijk kunt organiseren, waarbij je enerzijds de vaart erin houdt en tegelijk zoveel mogelijk partijen mee kunt nemen. Wij zullen deelnemen als 'case study': op basis van ervaringen hier zal gekeken worden wat werkt (en wat niet) en hoe verschillende aanpakken van elkaar kunnen leren. Daarbij hebben we afge-sproken dat dit moet aanhaken bij ons RES-proces, dus dat we dit zoveel mogelijk in het kader van onze reguliere RES-activiteiten gaan inpassen. Het terugkoppelen van resultaten zal gebeuren in onze reguliere bijeenkomsten.	Project van vier jaar; start in het najaar van 2020	- Samenwerking tussen de provincies Groningen, Noord-Brabant, Overijssel, Zeeland en Zuid-Holland, NP RES en de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk onderzoek (NWO)

Versnellen van de energietransitie door het verbinden van partijen - 2

WAT DOEN WE HIERVOOR?

Gemeenten

- Zorgen voor koppeling met lokale stakeholders en in verbinding brengen met de regio.
- Samen met de lokale stakeholders ondersteunen en versnellen van initiatieven op het gebied van energietransitie.

Metropoolregio Eindhoven

- Zorgen voor afstemming van initiatieven en het verbinden van partijen die van belang zijn voor de energietransitie.
- Lobby bij Rijk en provincie voor financiering en ruimte in wet en regelgeving, onder andere via het voorleggen van randvoorwaarden bij de RES.
- Organiseren van kennisdeling, bijvoorbeeld door het organiseren van masterclasses en themabijeenkomsten.
- Zorgen voor verbindingen met en tussen gemeenten bij subsidies die een bijdrage kunnen bieden aan de realisering van de RES/energietransitie of innovaties.
- Input onderzoeksproject MARET/EXPLORE en zorgen voor verbinding met de regio.

RICHTINGGEVENDE DOCUMENTEN

Samenwerkingsakkoord 20192022, Brainport Nationale Actieagenda, Omgevingswet/Omgevingsvisies (landelijk, provinciaal en gemeentelijk), subsidieprogramma's als Horizon 2020 en OPZuid

ORGANISATIE VAN DE SAMENWERKING

In het bereiken van de CO2 reductieopgave ligt een gezamenlijke verantwoordelijkheid en werken wij in een netwerk van partijen. Naast overheden zorgen we voor aanhaking van andere partijen/sectoren, zoals woningcorporaties, lokale energiecoöperaties, natuur en milieuorganisaties, terreineigenaren, MKB, Rijkswaterstaat, jongeren (Jong RES) en kennisinstellingen.

7 | THEMA TRANSITIE LANDELIJK GEBIED (TLG)

INLEIDING, WAAROM DOEN WE DIT?

Het in 2020 door alle 21 gemeenteraden vastgestelde streefbeeld beschrijft onze ambities met richtinggevende uitspraken over de gewenste ontwikkeling van het landelijk gebied. We zetten in op een landelijk gebied waar het goed leven is en waar ondernemers een goede boterham kunnen verdienen. Nu en in de toekomst. Een landelijk gebied dat aantrekkelijk, toekomstbestendig en economisch vitaal is, draagt bij aan het vestigingsklimaat in de regio. Door hieraan te werken, ondersteunen we direct de ambitie van Brainport en de Brainport Nationale Actieagenda: verdere economische groei in de regio én een verbetering van de leefbaarheid.

Figuur 4, Uitkomst stellingen Metropoolconferentie 7 oktober 2020

In het belang van de hele regio is er aandacht voor een nieuwe economische structuur en versterking van de ruimtelijke en ecologische kwaliteit van het landelijk gebied in verbinding tot de totale regio. Het streefbeeld verbind zowel op de inhoudelijke thema's als op de verschillende schaalniveaus waar de opgaven zich afspelen. Daarmee draagt dit streefbeeld bij aan een integrale afstemming voor opgaven op andere schaalniveaus zoals wonen, ruimtelijke ordening en werklocaties. De verwevenheid tussen stad en land is meer dan alleen onderlinge uitwisseling van opgaven zoals de energietransitie of stikstofreductie. Er wordt gekozen voor een benadering niet vanuit tegenstellingen maar vanuit complementariteit. Dit kan niet los staan van de high tech kracht van de regio. Een slimme transitie draagt niet alleen bij aan de leefbaarheid, maar ook aan het bijzondere economische profiel van de gehele regio als samenhangend geheel.

WELKE GEZAMENLIJKE OPGAVEN HEBBEN WE?

We hebben de volgende concrete hoofdopgaven binnen TLG:

- **Streefbeeld** nader uitwerken en de activiteiten monitoren, inclusief regionale vertegenwoordiging regelen en lobby-activiteiten.
- **Landelijk en stedelijk gebied**, waarbij we samen gaan voor het versterken van de verbinding tussen stad en landelijk gebied. Hierbij richten we ons op de onderwerpen klimaat, landschap en voedsel-kringlopen. De regio blijft investeren in het aantrekkelijker zijn voor bedrijven, inwoners en bezoekers. Dit is belangrijk om een goede kwaliteit van leven te bieden en mensen en bedrijven te binden die er voor zorgen dat de regio sterk blijft. Met aandacht voor stikstof, gezondheid/luchtkwaliteit en ontsluiten natuurgebieden.
- **Versterken Economische structuur**, waarbij we de mogelijkheden verkennen voor een nieuwe economische structuur in het buitengebied, omdat er steeds meer agrarische functies in het buitengebied verdwijnen. Hierdoor krijgen we een goed beeld in welke gebieden welke functies het beste tot ontwikkeling kunnen komen in balans met hun omgeving.
- **Versterken Ruimtelijke en Ecologische kwaliteit**, met aandacht voor bodemkwaliteit, circulaire landbouw en Natuurnetwerk.

WAAR STAAN WE NU?

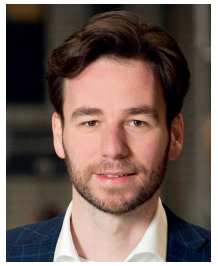
Wat is er tot op heden al gerealiseerd en wat staat nog in de planning voor 2021 en 2022.
Hiermee wordt een volledige doorkijk op het samenwerkingsakkoord gegeven.

2019 GEREALISEERD	2020 GEREALISEERD	2021 TE REALISEREN	2022 TE REALISEREN
Structuur (organisatie) aangebracht	Streefbeeld in alle 21 gemeenteraden vastgesteld	Streefbeeld uitvoeren Streefbeeld monitoren	Streefbeeld uitvoeren Streefbeeld monitoren
Positionering regionale vertegenwoordigers	Regionale vertegenwoordiging op bovenregionale programma's	Regionale vertegenwoordiging op bovenregionale programma's	Regionale vertegenwoordiging op bovenregionale programma's
	Opgenomen in IBP-programma		
	Regio in NOVI opgenomen		
Participatie bestuurlijk overleg transitie landelijk gebied	Warme sanering varkenshouderij goed geland in onze regio		
	Relatie Economie-TLG-RES gelegd	Masterclass Economie (onder thema Economie)	
	Voorbereiding Masterclass Economie (onder thema Economie)	Masterclass RES-OW (onder thema RES)	
		Kennisbijeenkomsten	Kennisbijeenkomsten
	NNB-Zuidoost-Brabant-inventarisatie	NNB in onze regio aandacht geven	
	PlanMER Mest gestart	Regionale afspraken mestlocaties	

Namens het portefeuillehoudersoverleg,

Anke van Extel-van Katwijk
Voorzitter

Marinus Biemans
Vice-voorzitter

Streefbeeld - 1

WAT WILLEN WE BEREIKEN? (RESULTATEN)	PERIODE	DIT DOEN WE MET:
Monitoren Uitvoering Streefbeeld Het streefbeeld vormt ons handelingsperspectief en agenda voor ons als gemeenten, maar ook voor afstemming en samenwerking met rijk en provincie. ■ De gemeentelijke activiteiten die bijdragen aan het verwezenlijken van de richtinggevende uitspraken in het streefbeeld zijn zichtbaar: 1. We versterken landschap, natuur en de verbinding tussen stad en platteland en creëren ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie. 2. We streven naar een ruimtegebruik van onze regio dat in balans is met de natuurlijke systemen. 3. We zoeken samen met de landbouwsector en andere stakeholders naar mo-gelijkheden om in het landelijk gebied meer maatschappelijke en economische meerwaarde te genereren. Door bijvoorbeeld een bijdrage te leveren aan een gezonde bodem, maatschappelijke aspecten (vitaliteit en leefbaarheid), biodiversiteit, duurzame energieopwekking, klimaatadaptatie en landschappelijke kwaliteit.	Q1-Q4	- De 21 samenwerkende gemeenten, andere overheden
Gebiedsgerichte samenwerking zuidoostelijke zandgronden. (NOVI De Peel en IBP) Verbinden en afstemming binnen de regio in bovenregionaal belang, inbrengen programma's en projecten van individuele of samenwerkende gemeenten. ■ Een gebiedsgerichte agenda voor een langjarige programmatische aanpak voor het landelijk gebied Oost-Brabant, Noord- en Midden-Limburg om voor onze regio de complexe problematiek in het landelijk gebied integraal aan te pakken. De intensieve veehouderij in De Peel en omgeving is een belangrijke economische kracht en van grote omvang. ■ We blijven invloed uitoefenen om de verwachte status van NOVI-gebied te realiseren. ■ We geven uitvoering aan de gezamenlijke aanpak van de opgaven in het Interbe-stuurlijke Programma Vitaal Platteland (IBP).	Q1-Q4	- De 21 samenwerkende gemeenten, Provincie Brabant en Limburg, waterschappen, Regio's NO Brabant en N en M Limburg, Ministeries (LNV in de lead)
Netwerkconferentie Europarlementariërs Om beter toegang en kennis te hebben van de kansen die Europa biedt wordt het net-werk met Europarlementariërs verstevigd.	Q2	- De 21 samenwerkende gemeenten, Provincie - Lobbyisten die regionale belangen behartigen in Europa

>>>

Streefbeeld - 2

WAT WILLEN WE BEREIKEN? (RESULTATEN)	PERIODE	DIT DOEN WE MET:
Plan MER Mest Zorgen voor regionale vertegenwoordiging en afstemming. Faciliteren van het regionaal proces.	Q1-Q3	- De 21 samenwerkende gemeenten, Provincie
Opwettense watermolen overleg Het netwerk van overheden en maatschappelijke partijen wordt met het overleg verstevigd. Actuele onderwerpen in het landelijk gebied worden besproken. Het beoogde effect is dat uitvoeringskracht in de regio wordt versterkt. ■ Verbindingen tussen overheden onderling en met triple helix partners. Zodat ontwikke-lingen elkaar versterken. Waardoor inspanningen een duurzaam en gedragen effect opleveren.	Q1-Q4	- De 21 samenwerkende gemeenten, andere overheden, ODZOB, GGDBZO, VRBZO, Brainport Development, ZLTOVNO/NCW, Groen Ontwikkelfonds Brabant, Staatsbosbeheer Noord-Brabant, Rabobank, BMF, Brabants Particulier Grondbezit, Brabants Landschap, ANWB, Bosgroep Zuid-Nederland
BOTL (Bestuurlijk Overleg Transitie Landelijk Gebied) Belangen van de regio behartigen en organiseren ambtelijke en bestuurlijk voorbereiding. ■ De inzet op lobby heeft als effect dat de transitie van het landelijk gebied in onze regio bovenregionaal wordt gefaciliteerd op een manier die bij onze regio past. Soms met bovenregionale regelingen, soms met programma's, of met het juiste gesprek.	Q1-Q4	- Provincie, Regio NO Brabant, ODZOB
Kennisbijeenkomsten Drie of vier kennis-bijeenkomsten (webinars) worden georganiseerd rond actuele onder-werpen. Deze onderwerpen worden door gemeenten ingebracht.	Q1-Q4	- Diverse partijen uit het netwerk

Streefbeeld - 3

WAT DOEN WE HIERVOOR?

Gemeenten

- Gemeentelijke Omgevingsvisie en -plan formuleren in lijn met de richtinggevende uitspraken uit het streefbeeld.
- Uitwerking geven aan de voor het gebied Zuidoostelijke Zandgronden opgestelde actieprogramma.
- Inbreng van gemeentelijke en bovenlokale belangen

Metropoolregio Eindhoven

- Agenderen monitoring uitvoering streefbeeld in ambtelijk en bestuurlijk regionaal overleg.
- Voorbereiden bestuurlijke inbreng en regionale afstemming, Behartigen dat belangen van ZO-Brabant in de gebiedssamenwerking worden geborgd.
- Zorgen voor regionale vertegenwoordiging en afgestemde inbreng in BOTL en andere relevante provinciale en landelijke overleggen om belangen van Zuidoost-Brabant te borgen.

RICHTINGGEVENDE DOCUMENTEN

Samenwerkingsakkoord 2019-2022, Integrale Strategie Ruimte, en de andere in het streefbeeld genoemde documenten.

ORGANISATIE VAN DE SAMENWERKING

De organisatie Metropoolregio Eindhoven organiseert, faciliteert en ondersteunt verbindingen tussen de overheden onderling en met de triple helix partners op het snijvlak van natuur & landschap, economie, ruimtelijke kwaliteit en milieu, zodat er verbinding is en blijft tussen alle in de regio betrokken partijen. Hierdoor versterken ontwikkelingen (visie, beleid en projecten) waar deze partijen bij betrokken zijn elkaar. En daardoor leveren inspanningen een duurzaam en gedragen effect op en kunnen inwoners profiteren van een goede leefomgeving (duurzaam, aantrekkelijk, veilig en met mogelijkheden voor ontwikkelingen op de juiste plek).

- Regionaal Portefeuillehoudersoverleg TLG, 4 keer per jaar
- Regionaal Ambtelijk overleg TLG, 6 keer per jaar
- Werkgroepen, ambtelijk: IBP-groep, NOVI-groep, voorbereiding BOTL
- Koplopersgroep TLG, 6 keer per jaar
- Provinciaal Bestuurlijk Overleg Transitie Landbouw (BOTL)
- Landelijk BO IBP-Vitaal Platteland
- Agrofood&Leefomgeving van de ODZOB

Bestuurlijk trekker voor het Streefbeeld in de Koplopersgroep TLG is Marinus Biemans (gemeente Deurne).

Landelijk en stedelijk gebied

WAT WILLEN WE BEREIKEN? (RESULTATEN)	PERIODE	DIT DOEN WE MET:
■ **Verbinding stad-land** Verkennen en opstellen van een regionaal programma op de onderwerpen landschap, voedselkringloop en klimaat, gericht op het versterken van de regio als geheel. - We zetten ons in voor het versterken van de verbinding tussen stad en landelijk gebied. Hierbij verkennen en agenderen we de onderwerpen klimaat, landschap en voedselkringlopen. - We organiseren en borgen vertegenwoordiging van de regio bij de bovenlokale gesprekken over de totstandkoming van nieuw stikstofbeleid.	■ Q2-Q4	- Gemeenten - Provincie - o.a. Deltametropool en BRO zijn als kennispartijen in beeld.

WAT DOEN WE HIERVOOR?

Gemeenten

■ Bovenlokaal verbinden kwaliteit landschap en voedselkringlopen

Metropoolregio Eindhoven

■ Verkennen en agenderen vraagstukken kringlooplandbouw en verkorten voedselketen

RICHTINGGEVENDE DOCUMENTEN

Samenwerkingsakkoord 2019-2022, Nationaal beleid inzake kringlooplandbouw

ORGANISATIE VAN DE SAMENWERKING

Bestuurlijk trekkers voor stad-land in de Koplopersgroep TLG zijn Gaby van den Waardenburg (gemeente Helmond) en Esther Langens-Brooimans (gemeente Oirschot).

Versterken economische structuur

WAT WILLEN WE BEREIKEN? (RESULTATEN)	PERIODE	DIT DOEN WE MET:
■ **Economische vitaliteit van het buitengebied** We willen dat het buitengebied economische vitaal blijft. De vitaliteit staat onder druk. We onderzoeken kansen voor nieuwe economische activiteiten. - Een goed beeld in welke gebieden welke functies het beste tot ontwikkeling kunnen komen in balans met hun omgeving. - We kijken daarbij nadrukkelijk naar het reeds aanwezige lokale én regionale economische ecosysteem. Niet alleen dat er verspreid over de hele regio hoogwaardige maakindustrie is gevestigd biedt kansen, maar ook (bijvoorbeeld) recreatie en toerisme. - We gaan voorbeelden aandragen, alternatieven bedenken en daarmee perspectief bieden. Hierbij betrekken we de aspecten en voorwaarden die er zijn bij het op circulaire wijze clusteren van agrarische bedrijven en welke voor- en nadelen dit kan opleveren.	■ Q1-Q4	- Primair met 21 gemeenten. In onderzoek worden andere partijen betrokken.
■ **Masterclass Kansen voor het buitengebied.** We willen dat ondernemers met initiatieven beter gefaciliteerd worden. We zorgen voor een verbetering van kennis en vaardigheden van de ambtenaren economie en Ruimte. Dit is een followup van de 1e masterclass in 2020.	■ Q1-Q4	- Ambtenaren economie en ruimte van gemeenten, provincie en waterschappen

WAT DOEN WE HIERVOOR?

Gemeenten

■ **Formuleren van economische potenties en formuleren van wensen voor aanpassing van of nieuw instrumentarium.**
Onderling hierover afstemming zoeken en een regionaal economisch ontwikkelingsprofiel krijgen. Waardoor uiteindelijk de juiste ontwikkelingen op de juiste plek plaats vinden.

Metropoolregio Eindhoven

■ Versterken onderlinge relatie economie en landelijk gebied door actieve verbinding met o.a. Brainport
■ Organiseren masterclass

ORGANISATIE VAN DE SAMENWERKING

Er is veel ervaring en kennis bij individuele ambtenaren dat bij elkaar komt in de Masterclass Kansen voor het buitengebied. Door het delen van deze ervaring en kennis wordt de effectiviteit en kwaliteit van het optreden van gemeenten beter. Deze masterclass is in 2020 gestart en wordt in 2021 afgerond. We dragen hiermee bij aan de regionale economie en een aantrekkelijke en vitale leefomgeving.

Bestuurlijk trekker voor versterking economische structuur in de Koplopersgroep TLG is Kees Marchal (gemeente Valkenswaard).

Transitie landelijk gebied

WAT WILLEN WE BEREIKEN? (RESULTATEN)	PERIODE	DIT DOEN WE MET:
■ Versterken ruimtelijke en ecologische kwaliteit. - Zorgvuldige besluiten m.b.t. bodemkwaliteit en verdroging. - Realisatie Nationaal natuurnetwerk Brabant (NNB) in Zuidoost-Brabant versnellen. ■ De uitvoering NNB in Zuidoost-Brabant versnellen. Door het te bespreken geven we meer belang aan de realisatie van het natuurnetwerk	■ Q1-Q4 ■ Q1-Q4	- HAS - Groen Ontwikkelfonds Brabant - Provincie - Waterschappen

WAT DOEN WE HIERVOOR?

Gemeenten

■ Inbreng van inhoudelijke kennis en ervaring op de afweging landschap in relatie tot energieopwekking.

Metropoolregio Eindhoven

■ Afstemming tussen RES en landschap voor wat betreft de opwek van energie.

ORGANISATIE VAN DE SAMENWERKING

Bestuurlijk trekker voor versterking ruimtelijke en ecologische kwaliteit in de Koplopersgroep TLG is Fons d'Haens (gemeente Bladel)

8 | THEMA SAMENWERKING EN STRATEGIE

INLEIDING, WAAROM DOEN WE DIT?

Onze intergemeentelijke samenwerking als 21 gemeenten kent een lange historie. Een samenwerking die door de jaren en de verschillende crises heen sterker is geworden en zichzelf heeft bewezen. Ook daarom is er de overtuiging dat we met elkaar de opgaven als gevolg van het coronavirus kunnen oppakken. Met elkaar hebben we de keuze gemaakt om samen te werken op de eerder in dit werkprogramma benoemde thema's. Ook hebben we met elkaar een wijze van samenwerking afgesproken in ons samenwerkingsakkoord dat niet gaat over de optelsom van 21 organisaties maar wel over het slim organiseren rondom de bovenlokale opgaven die we hebben, netwerkorganiseren. De inzet van ieders kwaliteiten, zowel ambtelijk als bestuurlijk, dragen daaraan bij om met elkaar het verschil te maken en tot resultaten te komen. Het thema samenwerking heeft om die reden dan ook een belangrijke plaats in het werkprogramma. Het beschrijft de wijze waarop we met elkaar tot realisatie van de bovenlokale en regionale gemeentelijke opgaven zullen komen. Opgaven waarvan met elkaar is vastgesteld dat het schaalniveau van Zuidoost-Brabant het meest passend is. Op die wijze dragen we bij aan de missie van onze regio: het handhaven en uitbouwen van het kenmerkende economische profiel van de regio, om op die manier het vestigings- en verblijfsklimaat voor onze inwoners en bedrijven te stimuleren. Het verbeteren van de leef-, verblijf- en werkomstandigheden van onze inwoners, bezoekers en bedrijven is daarbij de leidraad.

Conform het Samenwerkingsakkoord onderscheiden we vier thema's, die in en tussen evenzoveel portefeuillehoudersoverleggen inhoudelijk worden opgepakt. Dit is in voorgaande hoofstukken uitputtend beschreven. Samenwerken als zodanig is geen inhoudelijk thema. Maar aandacht voor samenwerkingsstructuur én -cultuur zijn binnen de samenwerking Metropoolregio Eindhoven van belang, c.q. zijn randvoorwaardelijk voor het blijven boeken van inhoudelijke resultaten. Dat betekent ook dat we als regio vooruitkijken op wat op de gemeenten afkomt via onze regionale strategie, die de duurzame samenwerking op de bovenlokale thema's borgt en zorgdraagt voor bovenlokale én bovenregionale slagkracht. Dit doen we langs de lijn van verkennen via kennisontwikkeling en monitoring, verbinden op de inhoud via verschillende gremia bovenlokaal én boven-regionaal en agenderen van opgaven die onze regio als samenhangend geheel raken. Enkele voorbeelden daarvan zijn de gezamenlijke coördinatie en afstemming richting de halfjaarlijkse ontwikkeldagen met provincie en beide waterschappen via de gezamenlijke inzet in de omgevingsagenda Zuidoost-Brabant en de omgevingsagenda Brabant/Limburg (met provincie én rijk). In het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 zijn hierover dan ook specifieke afspraken gemaakt en concrete acties benoemd. Deels zijn dit continue acties, deels zijn dit acties die specifiek in 2021 opgepakt zullen worden.

WELKE GEZAMENLIJKE OPGAVEN HEBBEN WE?

De volgende samenwerkingsopgaven hebben een continue karakter en kunnen gezien worden als de 'basisdienstverlening' en lopen ook in 2021 door:

- Verkennen, verbinden en agenderen van bovenlokale vraagstukken indien dit op het schaalniveau van de regio Zuidoost-Brabant van toegevoegde waarde is.
- Versterken van het eigenaarschap van alle deelnemers in onze regionale samenwerking.
- Kadernota 2022, Begroting 2022, Jaarverslag/Jaarrekening 2020, Bestuursrapportages en Werkprogramma 2022.
- Borgen van de actieve deelname van gemeenten aan de samenwerking, inclusief de daarbij behorende gemeentelijke besluitvormingsprocessen.
- Deelnemen aan en ondersteunen/voorbereiden van alle bestuurlijke en ambtelijke MRE-gremia en -overleggen.

*Uit het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 vloeien specifiek voor het jaar 2021 de volgende acties voor*t:

- Aanpassen van de Gemeenschappelijke Regeling en Statuut met als doel het formaliseren van de in 2019 gewijzigde samenwerkingspraktijk en de ervaringen daarmee én waar nodig in lijn brengen van de Gemeenschappelijke Regeling met de (aanstaande) wetswijziging Wgr.
- Analyse regionale brede welvaartsmonitor en verkenning bovenlokale opgaven voor het samenwerkingsakkoord 2022 e.v.
- Regionale kennisontwikkeling op bovenlokale opgaven.
- Afstemming en coördinatie gezamenlijke inzet van de regio als één

geheel via de omgevingsagenda Zuidoost-Brabant.
- Voorbereiding doorontwikkeling samenwerkingsakkoord 2022-2025 via de regionale strategie en analyse monitor brede welvaart. (Besluitvorming vindt in het algemeen bestuur plaats medio 2022).
- Intensiveren en versterken betrokkenheid gemeenteraden/ Raadstafel21.

Een gedeelde samenwerkingscultuur is belangrijk voor het boeken van resultaten. We gaan in 2021 met alle deelnemers aan de slag om de onderscheidende basisprincipes onder onze samenwerking verder te operationaliseren en daarmee het eigenaarschap bij “ons” als samenwerkende gemeenten te versterken. Deze principes zijn slagkracht, eigenaarschap en vertrouwen, focus en adaptiviteit. Gekoppeld aan deze principes gaan we ook actief op zoek naar hoe we onze samenwerking nog beter kunnen verbinden met onze maatschappelijke partners. Samenwerken betekent samen werken met een heldere rolverdeling van raden, colleges en de ambtelijke organisaties.

WAAR STAAN WE NU?

Wat is er tot op heden al gerealiseerd en wat staat nog in de planning voor 2021 en 2022, doorkijk op het samenwerkingsakkoord.

2019 GEREALISEERD	2020 GEREALISEERD	2021 TE REALISEREN	2022 TE REALISEREN
Samenwerkingsstructuur brede poho-overleggen met 21 gemeenten	Coördinatie ontwikkeldag-bovenregionale vertegenwoordiging met provincie en waterschappen	Voorstel wijziging gemeenschappelijke regeling (in lijn met samenwerkingsakkoord)	Doorontwikkeling samenwerkingsakkoord 2022-2026
DB met regionale spreiding en integraliteit		Coördinatie/ verbinding omgevingsagenda Zuidoost-Brabant	Verkenning bovenlokale opgaven en bijbehorend niveau van organiseren
Opzet metropoolconferenties (>120 deelnemers)	Intensivering/ borging rol Raadstafel21	Impactanalyse regionale brede welvaartsmonitor (bovenlokale effecten)	
Brede inhoudelijke (ambtelijke) input in werkgroepen vanuit gemeenten		Versterken bovenregionale positionering (o.a. via ontwikkeldag)	
		Proces doorontwikkeling samenwerkingsakkoord 2022 e.v	
		Intensiveren betrokkenheid en versterking gemeenteraden/ Raadstafel21	

Namens de gehele samenwerking, Het Dageliks Bestuur en College- en raadsleden 21 gemeenten

Samenwerken en strategie

WAT WILLEN WE BEREIKEN? (RESULTATEN)	PERIODE	DIT DOEN WE MET:
■ Versterken betrokkenheid rol gemeenteraden (o.a. via Raadstafel21).	■ Q1	- Gemeenten, CBS, kennispartners
■ Analyse uitkomsten Monitor Brede Welvaart en effect op inhoudelijke thema's en opgaven uit samenwerkingsakkoord en Werkprogramma 2021 (adaptiviteit in onze samenwerking).	■ Q1-Q4	
■ Vastgestelde, aangepaste Gemeenschappelijke regeling en Statuut.	■ Q3	
■ Start proces doorontwikkeling Samenwerkingsakkoord 2022 e.v.	■ Doorlopend	
■ Doorontwikkeling samenwerkingscultuur vanuit onderscheidende principes en eigenaarschap.	■ Q2	
■ Versterken bovenlokale kennisontwikkeling op bovenlokale en regionale opgaven.	■ Q4	
■ Tijdig opleveren van 'reguliere' P&C-cyclus: bestuursrapportages, jaarrekening, kadernota en begroting, volgens de normale planning	■ Doorlopend	

WAT DOEN WE HIERVOOR?

Gemeenten

- Meedoen is inbreng leveren! Bestuurlijk en ambtelijk doen alle 21 gemeenten actief meedoen en eigenaarschap tonen voor de samenwerking.
- In eigen huis actieve rol invulling geven aan eigen verantwoordelijkheid om medebestuurders en raad te informeren.
- Leveren van inhoudelijke kennis en know how.
- Samenwerken als een samenwerkend geheel op bovenlokale opgaven door raden, colleges en ambtelijke organisaties.

Metropoolregio Eindhoven

- Organiseren van overleggremia zoals poho's (onderdeel van basisdienstverlening).
- Leveren van procesmatige kennis en know how, organiseren en faciliteren van het samenwerkingsproces.
- Faciliteren van bovenlokale kennisontwikkeling in het regionaal belang.
- Verkenning, positionering en agendering bovenlokale opgaven door raden, colleges en ambtelijke organisaties.

RICHTINGGEVENDE DOCUMENTEN

Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven (2015), Statuut Overlegorganen Metropoolregio Eindhoven (2015), Samenwerkingsakkoord 20192022 Metropoolregio Eindhoven en op basis daarvan opgestelde opeenvolgende Werkprogramma's voor de jaren 2019 en 2020 , Voorstel wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen, Regionale Monitor Brede Welvaart (gereed begin 2021)

HOE ORGANISEREN WE DAT?

Samen sterk, samen verantwoordelijk

Onze ambities vragen om krachtig handelen. Ieder brengt zijn kwaliteiten in en er is een gezamenlijk eigenaarschap voor zowel de problemen als de successen van elk van de 21 gemeenten. Samenwerking is, anders gezegd, altijd vrijwillig maar nooit vrijblijvend -en altijd hard werken. Het is belangrijk dat we als gemeenten goed in positie komen en eigenaarschap tonen op de regionale opgaven. De inzet wordt zichtbaar door per thema actief deel te nemen in de portefeuillehoudersoverleggen en bestuurlijke stuurgroepen, door ambtelijke capaciteit te organiseren en door de gemeenteraden vroegtijdig te betrekken bij de opgaven en de richting die gekozen gaat worden. De besluitvorming vindt altijd plaats in 21 gemeenteraden.

Samenwerken is samen werken

In een samenwerking is het van belang dat ieder vanuit zijn rol de maximale inspanning levert. Daarover hebben we in ons akkoord afspraken gemaakt. De inhoud op de thema's komt vanuit ons als 21 gemeenten en voor het samenwerkingsproces hebben we een gezamenlijk team van regionale procesmanagers klaarstaan. Deze organisatie werkt samen met de gemeentelijke ambtelijke organisaties, als één organisatie, aan de bestuurlijke realisatie van het samenwerkingsakkoord. Voor de realisatie van het werkprogramma 2020 leveren we als 21 gemeenten en vanuit het team van de organisatie Metropoolregio gezamenlijk capaciteit. Daarnaast stellen we werkbudget beschikbaar. De ambities op de thema's voor 2021 is hiervoor al omschreven hieronder is aangegeven hoe onze rollen en inzet verdeeld is en wat, op hoofdlijnen, de benodigde capaciteit is die we als gemeenten en team Metropoolregio Eindhoven daarvoor gezamenlijk inzetten om de juiste stappen te zetten voor de realisatie van ons Samenwerkingsakkoord. De ervaring van de afgelopen jaren leert ons dat we, door elkaar scherp te houden, de ambities met deze inzet en middelen kunnen realiseren.

Gemeenten

De gemeentelijke inzet is voornamelijk gefocust op de inhoudelijke inbreng in het werkprogramma en de opgaven. De gemeentelijke inzet is essentieel voor het realiseren van de uitvoering van het werkprogramma en richt zich op:

- Het tonen van eigenaarschap door actieve inbreng te leveren aan de voorkant van de processen.
- Het mede vorm en inhoud geven aan de regionale opgave, het schrijven van adviezen en voorstellen.
- Delen van kennis, ervaring en netwerk en dit alles actief inbrengen in de diverse overleggen.
- Regionale opgaven verbinden met de eigen lokale opgaven en agenda's.
- Het organiseren van het bestuurlijk proces in de eigen gemeente en/of subregio.
- Mede zorgdragen voor een soepel verloop van de processen door de eigen gemeente goed aangehaakt te houden.
- De inhoud van de eigen gemeente actief inbrengen.
- Het leiden van projecten voor deelonderwerpen.

Metropoolorganisatie

De ondersteuning vanuit het team van de organisatie Metropoolregio richt zich op het organiseren van de strategische processen om te komen tot een gemeenschappelijke en gedragen besluitvorming over kaders en aanpak van de regionale opgaven van de 21 gemeenten, de integraliteit tussen de thema's en het bewaken daarvan. Het team is adaptief, signaleert nieuwe bovenlokale opgaven en is in staat nieuwe ontwikkelingen te initiëren om daarop in te kunnen spelen. Het team richt als basisdienstverlening op:

- Het organiseren en coördineren van de portefeuillehoudersoverleggen, de bestuurlijke koplopersgroepen, ambtelijke overleggen, het dagelijks bestuur, het algemeen bestuur, de metropoolconferentie en de Raadstafel21.
- Het ontwerpen, organiseren en aansturen van de regionale samenwerkingsprocessen. Het daarbij betrekken van de belangrijke externe

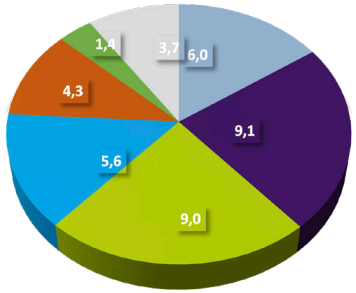
stakeholders en het borgen van hun input.

- Zorgdragen dat het proces succesvol verloopt door het realiseren van actieve inzet van de deelnemers, kennisdeling tussen alle deelnemers, inzicht in de diverse belangen en daarop handelen via zorgvuldige besluitvormingsprocedures.
- Het aanjagen en doorontwikkelen van de samenwerking van de 21 gemeenten.
- Het uitwerken en bewaken van de regionale visie/strategie en bestuurlijke positionering op bovenregionale tafels.
- Het verkennen, verbinden en agenderen van ontwikkelingen voor de regio en deze vertalen naar kansen voor de regio.

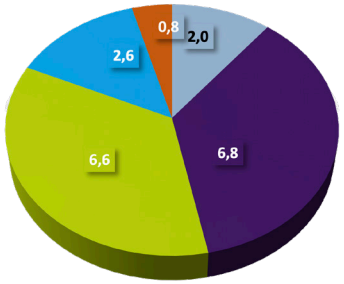
9 | ORGANISEREN INZET EN MIDDELEN

De ervaring van de afgelopen 2 jaar heeft ons geleerd dat we met elkaar steeds beter in staat zijn om ieders rol te vervullen en elkaar daar ook op aanspreken. Daarbij staat de kwalitatieve inzet altijd voorop. De in dit werkprogramma beschreven bovenlokale opgaven zijn lokale opgaven die we, door slim samen te werken, met elkaar kwalitatief hoogwaardiger op kunnen pakken. Daarbij maken we gebruik van de kwaliteiten van alle 21 gemeenten en een groot aantal betrokken mensen binnen al die organisaties die daarbij inzet leveren.

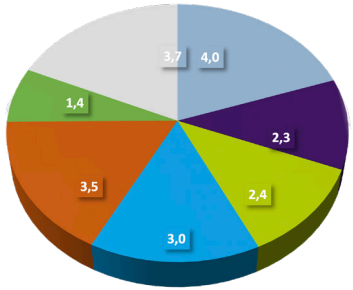
Het kader waarbinnen we de opgaven organiseren is het samenwerkingsakkoord 2019-2022. Niet alleen inhoudelijk maar ook in financiële zin. Door de inhoudelijk portefeuillehouders zijn de ambities in dit werkprogramma opgeschreven. Daarbij is rekening gehouden met de benodigde ambtelijke capaciteit zowel vanuit de gemeenten als het team van medewerkers van de organisatie Metropoolregio Eindhoven. Onderstaand treft u een overzicht op hoofdlijnen op basis van ons samenwerkingsakkoord als kader en de ervaringen van de afgelopen 2 jaar. Dit betekent concreet dat er voor de door u als 21 gemeenten gezamenlijk geformuleerde ambities en acties in dit werkprogramma 2021 te kunnen realiseren er een gezamenlijke inzet nodig is van 39,1 FTE. De verdeling van deze inzet per thema is in onderstaande overzichten weergegeven.

Inzet werkprogramma 2021 totaal

Gezamenlijke inzet gemeenten

Inzet samenwerkingsorganisatie MRE

ECONOMIE EN STIMULERINGSFONDS
MOBILITEIT
ENERGIE
TRANSITIE LANDELIJK GEBIED
SAMENWERKING EN REGIONALE STRATEGIE
RHCE
OVERHEID

Financieel overzicht concept-werkprogramma 2021

Programma's	Personele kosten	Programma kosten	Lasten	Baten	Saldo
Metropoolregio Eindhoven					
Economie	196.934	50.000	246.934	0	-246.934
Stimuleringsfonds	183.004	2.774.302	2.957.306	3.010.806	53.499
Bijdrage Brainport Development	0	4.623.556	4.623.556	4.623.556	0
Transitie Landelijk gebied	359.114	50.000	409.114	0	-409.114
Energietransitie	347.530	816.250	1.163.780	0	-1.163.780
Mobiliteit, incl. GGA	278.024	192.000	470.024	162.000	-308.024
Bestuurlijke samenwerking, organisatie, regionale strategie en Gulbergen	359.608	340.000	699.608	3.183.782	2.484.174
Algemene dekkingsmiddelen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overhead Metropoolregio Eindhoven	525.599	628.401	1.154.000	0	-1.154.000
Heffing VPB	0	5.000	5.000	0	-5.000
Bedrag onvoorzien	0	17.072	17.072	0	-17.072
Geraamd saldo van baten en lasten	**2.249.813**	**9.496.581**	**11.746.394**	**10.980.144**	**-766.250**
Mutaties reserves *Bestemmingsreserve Energietransitie*	0	0	0	766.250	766.250
Geraamd resultaat	**2.249.813**	**9.496.581**	**11.746.394**	**11.746.394**	**0**

metropoolregioeindhoven.nl

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN